NAŠ TEDNIK

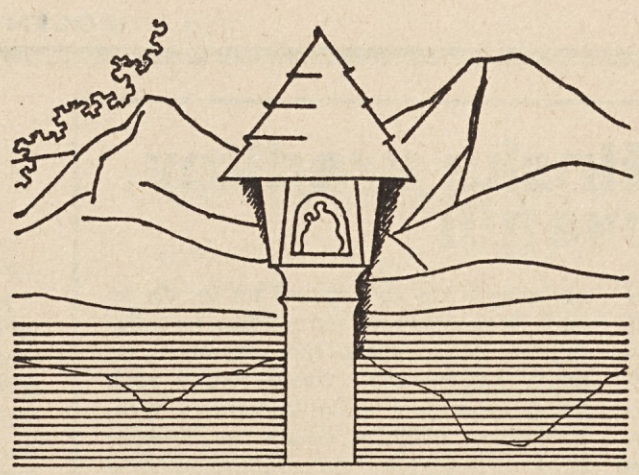

KULTURNO POLITIČNO GLASILO

Poštni urad: 9020 Celovec — Verlagspostamt: 9020 Klagenfurt

Izhaja v Celovcu — Erscheinungsort Klagenfurt P. b. b.

LETNIK XXV / ŠTEVILKA 10 CELOVEC, DNE 8. MARCA 1973 CENA 2.50 ŠILINGA

Nikdar ne bomo klonili!

Kaj pričakuje ÖVP od ustrahovanja naših ljudi?

Dješki občani so po drugi svetovni vojni prvič sestavili listo, ki ji moremo zaupati tudi koroški Slovenci. Ta je po svojem bistvu dvojezična in se imenuje VOLLNA SKUPNOST DJEKŠE — WAHLGEMEINSCHAFT DIEX.

Na Djekšah ni edina taka lista, saj jih je še 18 sličnih po Koroškem in tudi ne bi imeli vzroka, da bi opozarjali na lastno listo tega kraja, če se ne bi ravno tam pokazala netoleranca na tak grob način, kakor je že dolgo nismo več poznali na Koroškem.

Spomnimo se: ali ni ravno ÖVP vedno svetohlinsko zatrjevala, da je za zaščito manjšinskih pravic, da seveda imamo vse državljanske pravice, in tako naprej in tako naprej.

Očividno pa naj to ne velja za Dejekše. Tam so vidni mandatarji druge največje stranke v Avstriji drugega mnenja. Že pred vložitvijo liste so se na vse moči trudili samo z nezakonitimi sredstvi, da bi ustrahovali ljudi, ki so pokazali korajžo, da so podpisali za Volilno skupnost. Namena tega ustrahovanja **(Boš že videl, ti boš še sirota. Sam boš ostal, nihče ti ne bo pomagal...)** vsekakor niso dosegli. Samostojna lista je bila pravočasno vložena z zadostnim številom podpisov. Kdor je pričakoval, da bodo sedaj nehali s svojimi neumnimi poskusi, se je bridko motil. Volilci, ki so podprli listo s svojim podpisom, so upravičeno pričakovali, da bodo ostala imena tajna in dostopna samo občinski volilni oblasti. Toda zakoni, tudi tisti o uradni tajnosti (Amtsgeheimnis) za nekatere Djekšarje menda ne veljajo več; drugače namreč ne moremo razumeti, da se je novica o osebah, ki so podpisali raznesla s silno brzino. **In sedaj pride vrhunec nesramnosti. Nekateri kmetje, katerih krave imajo menda celo nemško pokolenje, grozijo sosedom delavcem, ki so menda podpisali, da ne bo več mleka. Bratje grozijo sestram, da bodo sežigali njih hiše, da ne omenimo grožnjo, da bodo tega ali onega natepli; ampak ta grožnja je že precej stara.**

Pri vsakih volitvah spreminjajo večinske stranke imena na svojih listah. Tako se zgodi, da enega, ki je bil mogoče dolgo funkcionar, ne postavijo več. Prav tako je razumljivo, da se taki funkcionarji borijo za svoje stolčke in da se poslužujejo tudi mnogih trikov. Vse lepo in prav, samo naše poštene ljudi naj pustijo ob tem pri miru.

Nosilec liste VOLILNA SKUPNOST DJEKŠE je sin zadnjega nosilca slovenske liste v prvi avstrijski republiki in vzoren kmet Franc Kassl, 52 let star, p. d. Šranc na Djekšah. Sledijo mu: Filip Warasch, 1945, pravnik, Djekše; Leopold Lobnig, 1906, kmet, Tolsti vrh; Agnes Warasch, 1940, gospodinja, Djekše; Štefan Lobnig, 1938, kmet, Tolsti vrh; Oswald Slamanig, 1918, kmet, Djekše.

■ **Geslo, pod katerim smo na Djekšah začeli volilni boj se ujema z željo vseh občanov: boj za pošteno politiko.**

■ **Naša lista hoče zastopati vse občane neglede na njihovo narodno ali politično pripadnost, kmete ravno tako kot delavce.**

■ **Smo za konstruktivno sodelovanje in proti zapostavljanju zaradi političnih, narodnih ali gospodarskih vzrokov.**

■ **Konec mora biti zapostavljanja obrobnih vasi. Vse občinske poti je treba izgraditi in asfaltirati.**

■ **Predvsem pa se kandidati naše liste ne bodo pustili ustrahovati od prav nobenega, kajti tako zelo smo prepričani o pravilnosti naše začrtane politike v občini, da nam ni treba imeti strahu pred prav nobeno grožnjo, pa tudi če pride od „velikih gospodov" dješke ÖVP. Prepričani smo, da bodo volilci sami trezno in pravilno odločili dne 25. marca. Zgleda, da imajo ti gospodje že tako zelo strah pred tem dnevom; morali bi pač že misliti tedaj, ko so vladali...**

Dr. Sinowatz v Jugoslaviji

Na povabilo jugoslovanske vlade je v ponedeljek prispel v Beograd avstrijski minister za pouk in umetnost dr. Fred Sinowatz. V teku svojega bivanja v Jugoslaviji bo minister Sinowatz obiskal med drugim Beograd, Novi Sad, Zagreb ter Ljubljano. S pristojnimi zastopniki se bo razgovarjal o težnjah v Jugoslaviji po izgraditvi izobraževalnega ustroja, njegove modernizacije ter o metodah izobraževanja odraslih.

Posebno pomembnost pripisujejo njegovemu obisku v Vojvodini, pokrajini, v kateri živijo pripadniki večine jugoslovanskih narodov v skupnosti narodov. Integrirani v jugoslovansko družbo, imajo pripadniki madžarske, romunske, slovaške ter rutenske narodnosti v Vojvodini vse možnosti vsestranskega razvoja. V vsakodnevni praksi imajo pravico, da se poslužujejo materinega jezika. Lahko obiskujejo eno- ali dvojezične šole, kakor pač želijo.

V njih materinem jeziku jim nudijo tudi oddaje v radiu ter televiziji in predstave v gledališčih. Poleg tega imajo tudi zelo razvito založništvo.

Ob tem je treba pripomniti, da se zanimajo za jugoslovansko kulturno in prosvetno politiko tudi druge dežele. Predvsem UNESCO je študirala to problematiko. V mnogih ozirih bi taka ureditev bila za vzgled tudi Avstriji, ki svoje manjšinske zaščite na podlagi člena 7 državne pogodbe še ni rešila.

Slovenci v predstojništvo občine Žitara vas!

V občini Žitara vas, kjer sta doslej delala za blagor občine dva mandatarja, izvoljena na slovenski listi, je glavni kandidat občinske skupnosti zopet Jože Golavčnik, ki je že v pretekli mandatni dobi dobro zastopal naše interese. Pri tem sta imela slovenska zastopnika predvsem to oviro, da nista bila zastopana v občinskem predstojništvu. Z dobrim in naprednim programom ter s sposobnimi kandidati bodo skušali priti tudi v predstojništvo, da bi še bolje mogli zastopati naše ljudi.

Kandidati občinske skupnosti Žitara vas: Jože Golavčnik, 1931, kmet, Zagorje; Martin Hribernik, 1937 nastavljenec, Vinogradi; Jožef Urch, 1923, kmet, Plaznica; Stanko Wakounig, 1946, učitelj, Mlinče; Franc Tazoll, 1912, upokojenec, Žitara vas; Janez Smolnig, 1926, kmet, Stara vas; Jože Gregorn, 1919, kmet, Dule; Peter Stern, 1932, gostilničar, Stara vas; Jože Hobel, 1920, kmet, Pogerče; Ana Petek, 1946, gospodinja, Zagorje; Franc Kuster, 1908, upokojenec, Banja vas; Ana Urban, 1935, gospodinja, Goriče; Franc Tomasch, 1938, čevljarski mojster, Kršna vas; Janez Wakounig, 1940, kovač, Mlinče; Valentin Karicel, 1912, upokojenec, Polena; Jože Petek, 1947, gozdni delavec, Homeliče; Janez Wuttej, 1947, delavec, Pogerče; Jože Lipusch, 1949, kmet, Plaznica; Ludvik Avgustin, 1897, upokojenec, Banja vas; Franc Lipusch, 1941, Plaznica.

Šmarječani zahtevajo: Programe je treba uresničiti!

Zopet je glavni kandidat Volilne skupnosti Šmarjeta v Rožu daleč naokoli znani Janez Korenjak, p. d. Jančič (1913) iz Trebelj. Kot poslovodja Hranilnice in posojilnice je že dolga leta na razpolago vsem, ki so pomoči potrebni. Tudi v občinskem odboru je znal zastopati interese občanov. Na drugem mestu kandidira mladi delavec Flori Rulitz, p. d. Tomažič, (1948) iz Kočuhe.

Kot glavne točke delovnega programa Volilne skupnosti bi tu navedli:

- čimprejšnjo izgraditev in dokončanje komunalnih projektov;
- primerne možnosti smiselne uporabe prostega časa, predvsem za mladino, v lastni občini;
- načrtovanje in izpeljava naprav, tako za
- poletni turizem kot tudi za čim boljšo pripravnost občine za
- zimski turizem. V tej zvezi seveda bi se
- nudila dodatna možnost zaslužka za kmečke in delavske družine;
- načrtna izgraditev in asfaltiranje občinskih potov, da se ohrani podeželski značaj občine.

Nadalje kandidirajo na listi Volilne skupnosti Šmarjeta: Janez Mihor, 1934, kmet, Treblje; Franc Wernig, 1932, kmet in laborant, Kočuha; Johan Križnik, 1937, delavec, Šmarjeta; Jurij Male, 1910, kmet, Vrh.

Seja Narodnega sveta

Narodni svet koroških Slovencev je dne 1. marca 1973 nadaljeval svojo sejo, ki so jo odborniki teden poprej preložili. V ospredju razprave so bile občinske volitve, ki bodo 25. marca. Odbor Narodnega sveta je ponovno podkrepil svoje stališče, da podpira z vsemi močmi samostojne slovenske liste, kjerkoli se bodo take pojavile.

Tako Narodni svet koroških Slovencev podpira vsega skupaj 19 samostojnih list. Pri zadnjih volitvah jih je bilo 17. Pri tem moramo upoštevati, da so od 1. januarja tega leta nekaj občin razpustili ter jih priključili večjim. Vsekakor je letos ozemlje s slovenskimi listami znatno večje.

Kot utemeljitev svojega zadržanja pri občinskih volitvah poudarja med drugim Narodni svet, da vključevanje v večinske stranke ovira samostojno delovanje slovenskih mandatarjev.

25. marca bomo podprli samostojne slovenske liste!

Vzorna manjšinska ureditev v Sloveniji

Te dni je bila delegacija osrednjih političnih in kulturnih organizacij koroških Slovencev na Primorskem, da si na licu mesta ogleda razmere, pod katerimi živijo Italijani v Kopru in okolici ter Slovenci na Tržaškem. Zlasti smo se zanimali za življenje italijanske narodne skupnosti v Koperščini, in kar nam je pokazal in razlagal predsednik italijanske skupnosti v Kopru, Apollonio Abram, je bilo za koroške Slovence vsekakor poučno.

Predsednik Abram nas je sprejel v italijanskem kulturnem domu, ki se nahaja v centru starega mesta in tako predstavlja živo zbirališče vseh pripadnikov italijanske manjšine. Nudi možnost za manjše kulturne prireditve, za rekreacijo, pa tudi za upravne potrebe.

V šolstvu načelno velja dvojezičnost, ne učijo se samo Italijani v osnovnih in srednjih šolah slovenščine, tudi slovenski otroci se obvezno učijo italijanščine. Taka ureditev se je na tem območju dobro obnesla, saj pokaže anketa, ki so jo izvedli pred nedavnim, da jo pozdravlja okoli tri četrtine vseh staršev. Poseben problem so učbeniki, kar seveda velja za vse manjšinske šole. Nekaj knjig tiskajo v lastni tiskarni EDIT, vrsto učbenikov, ki v glavnem odgovarjajo jugoslovanskim učnim načrtom, pa tudi dobivajo iz Italije.

Dvojezičnost je vpeljana tudi v upravi. Kot samoumevno smatrajo Italijani, da se v uradih ali pred sodiščem poslužujejo svojega jezika. In te pravice se poslužujejo dosledno, kakor so nam potrjevali, čeprav seveda izvrstno govorijo tudi slovenščino.

Razume se, da so tudi vsi topografski napisi dvojezični; ne samo krajevne table, temveč napisi na javnih poslopjih in označbe ulic. Ni še bilo slišati, da bi se kdo spotaknil nad tem.

Osnova tu-le skicirane manjšinske ureditve je Londonski sporazum iz leta 1954, ki predvideva dvajsetprocentno klavzulo. Dejstvo pa je, da Italijani na obalnem območju ne bi imeli ničesar, če bi se Slovenija strogo držala Sporazuma, saj Italijani zdavnaj ne dosežejo tega odstotka. Po italijanskih cenitvah živi v Kopru kakih 3 do 3,5 odst. pripadnikov italijanske narodnostne skupnosti. Točnih številk pa nam sami niso mogli povedati, ker tozadevnih štetij ali celo ugotavljanj jugoslovanska ustava ne pripušča. Zares širokogrudna manjšinska zaščita, ki je zajeta tako v zvezni kot tudi v republiški ustavi in ima ustrezna določila še v občinskih štatutih. Vsi naši partnerji pa so poudarjali dejstvo, da vzorna zakonska ureditev na sebi zdavnaj ne pomeni vsega, da je končno odločilen le duh, v katerem se odvija vsakdanje sožitje obeh narodov in da so ponosni na to, da so našli k resničnemu partnerstvu in prijateljstvu. Samo tako je tudi razumljivo, da imajo Italijani svoje zastopnike v vseh javnih organih, v obalni konferenci, v republiški skupščini in celo v zvezni skupščini v Beogradu. Po proporcionalnem sistemu teh zastopstev seveda ne bi imeli, zato Italijanska unija za Istro in Reko (osrednja manjšinska kulturna organizacija) predlaga svoje delegate v ustrezne gremije.

V bistvu je italijanska manjšina s to ureditvijo zadovoljna, kar pa ne pomeni, da nimajo še to in ono željo, da bi dosegli še boljše pogoje. Šele pretekli mesec je izdelala komisija za narodnostna vprašanja v Kopru vrsto dopolnilnih predlogov, ki jih je medtem že sprejela obalna konferenca in bodo sedaj predloženi republiški skupščini, nakar bodo sprejeti v ustavo. Med drugim je v tem dokumentu poudarjeno načelo obveznosti učenja slovenščine v italijanskih in italijanščine v slovenskih šolah, ker gre „za bistven in nenadomestljiv element enakopravnosti in dvojezičnosti". Prav tako je na „narodnostno mešanem območju potrebno zagotoviti nacionalnim simbolom, zlasti pa zastavi italijanske narodnosti enakopraven položaj."

Nadalje je poudarjeno, da ne sme priti brez soglasja italijanske narodnostne skupine do preimenovanja ulic, ki nosijo imena pomembnih ljudi italijanske narodnosti, i. dr.

Zlasti pa se nam zdi pomemben tisti odstavek, ki govori o narodnosti kot enakopravnem subjektu in samoupravni skupnosti; glasi se dobesedno: „Italijanski in madžarski narodnosti imata kot samoupravni skupnosti pravico do lastnega samoupravnega organiziranja zaradi obravnavanja in urejanja oziroma enakopravnega sodelovanja pri obravnavanju in urejanju vseh tistih zadev, ki so pomembne za njihov obstoj in vsestranski razvoj."

Če bodo ta določila sprejeta v republiško ustavo — in o tem ni dvoma — bodo manjšine po ustavi imele zagotovljene svoje delegate v raznih skupščinah in interesnih skupnostih, „kjer se sprejemajo za vse, še posebej pa za narodnosti, pomembne odločitve oziroma stališča". Izrecno pa bo po ustavi tudi zagotovljena narodnostim pravica, „da se kot sestavni deli svojih matičnih narodov z njimi povezujejo oziroma, da z njimi razvijajo vsestranske, zlasti pa še kulturnojezikovne stike, kot nujnost za sam njihov obstoj in vsestranski razvoj".

Tudi tako se lahko rešujejo manjšinska vprašanja.

Italijanski zunanji minister Medici na Dunaju

Pred kratkim je obiskal avstrijsko glavno mesto italijanski zunanji minister Medici.

Medicijevo potovanje na Dunaj je dovedlo sicer do sklenitve dveh manj pomembnih pogodb, in sicer o pravni pomoči in izročitvi državljanov z italijanskim oziroma avstrijskim državljanstvom, vendar kaže, da so bolj pomembni sami stiki, ki jih je navezal minister na Dunaju ter pomenijo nekakšen uvod za oblikovanje širše podlage v medsebojnih odnosih. Vsekakor so na Dunaju ponovno proučili položaj južnih Tirolcev v zvezi s slovitim „paketom". Južni Tirolci se namreč pritožujejo, da se Italija ne drži koledarja, ki je bil določen za uresničevanje „paketa". Italijanska diplomacija sodi, da je bilo to vprašanje rešeno in da nikakor ne more več ovirati dobrih odnosov med sosednima državama. Pred svojim odhodom z Dunaja je Medici poudaril, da je južnotirolsko vprašanje v preteklosti sicer zameglilo odnose med Italijo in Avstrijo, „toda danes je lojalno in točno uresničevanje določil „paketa" ustvarilo dejanske pogoje za medsebojno zaupanje."

Kaj pravijo južni Tirolci?

Že pred prihodom ministra Medicija na Dunaj so dunajski listi objavili najnovejše pritožbe južnih Tirolcev glede uresničevanja „paketa". Deželni glavar bozenske pokrajine dr. Silvius Magnago in njegovi sodelavci so dunajsko vlado zaprosili za zaščito, ki naj pride do izraza prav med Medicijevim obiskom. Italijanska vlada se ne ravna pri uresničevanju „paketa" po koledarju, ki je bil v ta namen določen. Še vedno ni rešeno vprašanje tretjega senatorja, ki naj bi bil priznan južnim Tirolcem. Ti menijo, da bi ta tretji mandat morala odstopiti njim tridentinska pokrajina, medtem ko hoče rimska vlada to vprašanje rešiti tako, da bi se število vseh senatorjev povišalo za en sedež; ta sedež naj bi dobili južni Tirolci poleg dveh, ki ju že imajo. Južni Tirolci ugovarjajo temu vladnemu načrtu, češ da bi njegova izvedba zahtevala revizijo italijanske ustave. Tako bi se vsa zadeva zavlekla.

Po zatrdilu južnih Tirolcev še ni rimska vlada priznala avtonomije južnotirolske glede energetskega gospodarstva. Zadevni zakonski osnutek je obtičal v senatu.

Avstrija in Trst

Na Dunaju so se med Medicijevim obiskom dotaknili tudi vprašanja poživitve avstrijskega prometa čez Trst. V tem pogledu je bil na tiskovni konferenci bolj zgovoren avstrijski zunanji minister dr. Kirchschläger. Dejal je, da bodo mešano italijansko-avstrijsko komisijo pooblastili, da prouči možnosti pospešitve avstrijskega prometa skozi tržaško pristanišče. Dodal je, da je Trst važen za Avstrijo, kakor je Avstrija važna za Trst. Pripomnil je tudi, da so se v pogovorih z Medicijem dotaknili tudi vprašanja priznanja univerzitetnega študija.

Doslednost jugoslovanske zunanje politike

Jugoslovanski predsednik Josip Broz Tito je v razgovoru z urednico zagrebškega dnevnika „Vjesnik" Daro Janeković obširno orisal smernice jugoslovanske zunanje politike. Pri tem se je dotaknil tudi odnosov do Italije in Avstrije.

O vietnamskem sporazumu je dejal, da je svetu prinesel občutno olajšanje. Zdaj je treba napeti vse sile, da se reši tudi spor na Bližnjem vzhodu. V zvezi s pripravami na evropsko konferenco o varnosti in sodelovanju je pripomnil, da se je v Evropi vendar nekaj premaknilo, čeprav bodo pogajanja trajala dolgo ter se ne bo na njih tako lahko sporazumeti o vsem. Pozdravil je politiko zahodnonemškega kanclerja Brandta, ki je brez dvoma pogumno dejanje, združeno z velikimi uspehi. Tako je zdaj položaj v Evropi boljši kakor pred tremi ali štirimi leti. Predsednik Tito je naglasil pomembno vlogo, ki pripada danes v svetu neuvrščenim državam. Dejal je, da imajo te države jasno določena načela v zunanji politiki. Ta se oslanja na aktivno miroljubno sožitje med narodi ne glede na razlike v družbenih sistemih.

Stališče sovjetske vlade do takšne politike miroljubnega sožitja je pozitivno; Sovjetska zveza se tudi strinja z načeli neuvrščenosti. Gospodarsko sodelovanje Jugoslavije s Sovjetsko zvezo se širi. Odnosi z LR Kitajsko se krepijo, odnosi z ZDA pa so dobri, čeprav se Jugoslavija ne strinja z njihovo politiko. V zadnjih letih je čuti kakovostne spremembe na bolje pri odnosih med komunističnimi strankami.

Pogovori za dobre odnose med Italijo in Avstrijo

Na zadevno vprašanje, kako gleda Tito na odnose z Italijo glede na to, da se je v zadnjem času jugoslovanski tisk ukvarjal s problemi na obmejnem ozemlju, tako tudi s položajem na Bujskem, pa tudi na vprašanje urednice „Vjesnika" o položaju slovenske manjšine na Koroškem je Tito odgovoril:

„Ko sem nedavno v Ljubljani in Titogradu omenjal iredentiste, sem želel s tem povedati, da politika iredentističnih krogov s pretenzijami, da bi si nekatera ozemlja ponovno pridobili — čeprav je bilo vprašanje teh ozemelj s pogodbo rešeno — škodi odnosom med Italijo in Jugoslavijo. **Tako sem govoril tudi o Avstriji ob dogodkih na Koroškem. Ne iz želje, da bi zaostril odnose, temveč zaradi tega, da bi prispeval k hitrejši rešitvi nekaterih reči, da bi posameznim fašistom in iredentistom preprečil divjanje. Želel in zahteval sem, da bi to preprečili, ker to kali odnose med državama.** Italija je, mislim, na drugem mestu v naši gospodarski menjavi. To je za obe državi zelo pomembno in mislim, da italijanska vlada ne bi prav lahko žrtvovala teh odnosov, ki so koristni tako za Italijo kot za Jugoslavijo. Ne verjamem, da bi bila pripravljena to žrtvovati zaradi skupinic iredentistov, ki poskušajo podkupiti nekatere naše ljudi s pokojninami. Take reči se dogajajo tukaj v Bujščini in naši ljudje se upravičeno upirajo, ker ne moremo dovoliti, da bi nam naše ljudi na našem ozemlju odtujevali.

Želimo, da bi imeli z italijansko vlado in z italijanskim ljudstvom dobre odnose, in večina italijanskega ljudstva s simpatijami gleda na Jugoslavijo. Milijoni in milijoni italijanskih in naših ljudi hodijo čez mejo. To sploh ni meja, to je zdaj most med državama, med italijanskim narodom in narodi Jugoslavije. Nič drugega ne zahtevamo kot to, da spoštujejo pogodbe, ki so bile sklenjene, tako z Italijo kot z Avstrijo. In mi bomo storlii vse, da tudi pri nas ne bomo nikomur dovolili, da bi nam kvaril odnose, ki so že toliko let dobri in prijateljski tako z Italijo kot z Avstrijo.

Avstrijski vladi smo očitali tudi to, da ni storila tistega, kar smo pričakovali, ker ni preprečila raznim diverzantom, da bi čez njeno ozemlje prihajali v Jugoslavijo. Sodim, da razen navedenih problemov ni nobenih drugih, ki bi nakazovali, da gre za kako poslabšanje odnosov med nami."

Kronologija dogodkov na južnem Koroškem

(10. nadaljevanje)

6. novembra je tudi ÖVP protestirala proti TV oddaji 3. novembra. Oddajo so označili kot zavajanje javnega mnenja in poudarili, da se v njej zrcali nepoznavanje dejanskih razmer. Še posebej so bili ogorčeni nad prikazovanjem južne Koroške kot gospodarsko zaostalega območja. Na koncu so opozorili, da bi TV lahko bila tista, ki bi veliko prispevala k pomiritvi v deželi; taka oddaja pa ima ravno nasproten učinek.

Komisija, ki naj bi obdelovala vprašanje novelizacije zakona o dvojezičnih napisih, naj bi bila sestavljena iz petih županov prizadetih občin, treh predstavnikov manjšine (dva od slovenskih organizacij in en župan), treh predstavnikov strank (SPÖ, ÖVP, FPÖ) in štirih strokovnjakov, ki jih bo imenoval zvezni kancler.

Avstrijska ljudska stranka je že 6. novembra imenovala svoje člane komisije; župana Deutschmana (Grabštanj) in Plahsniga, stranko pa bo zastopal drugi podpredsednik deželnega zbora dr. Mayrhofer.

Vodstvo ÖVP je zahtevalo, da se v komisijo pritegnejo tudi predstavniki „večinskega naroda" in „vindišarjev". **Kancler Kreisky je na to zahtevo odgovoril 6. novembra** in dejal, da je prosil koroškega deželnega glavarja Simo, naj povabi tudi organizacijo „vindišarjev" in organizacije „večinskega naroda". V isti izjavi je še dejal, da v sedanji obliki dvojezičnih napisov ne bodo več postavljali, ker morajo preučiti pridržke k takim napisom.

6. novembra je tudi FUEV pozdravila ustanovitev komisije in izjavila, da popolnoma podpira slovensko manjšino.

Ob koncu tedna (3.—4. novembra) je bilo več informativnih zborovanj, ki jih je organizirala ÖVP. Taka zborovanja so bila v Škocijanu in Podgradu. Govorila sta poslanca Suppan in Mayrhofer. Več govornikov pa je zahtevalo od voditeljev koroških Slovencev, naj se že enkrat izjavijo, ali se počutijo Korošce in Avstrijce ali pa se nagibajo k Jugoslaviji.

V istem času je imela podobno zborovanje tudi FPÖ. Zborovalci v Št. Vidu so ostro obsodili zakon o dvojezičnih topografskih napisih.

Koroška ÖVP je 7. novembra poslala kanclerju Kreiskemu pismo, v katerem je predlagala za člana komisije tudi predsednika „Bund der Windischen" dr. Valentina Einspielerja. Pismo sta podpisala predsednik in sekretar deželne ÖVP Bacher in Paulitsch.

Istega dne je bila seja ministrskega sveta na Dunaju. Na njej je kancler Kreisky izjavil, da bodo dvojezične table, opremljene z koroškim in avstrijskim grbom, začeli takoj spet postavljati.

7. novembra je zasedala tudi komisija za zunanjepolitične zadeve pri skupščini SRS in obravnavala položaj na Koroškem. Poudarili so, da bo treba pripraviti pravnopolitično dokumentacijo, ki jo terjajo nadaljnji koraki za celovito zaščito pravic koroških Slovencev. Na seji je govoril tudi član predsedstva SFRJ Marko Bulc, ki je člane obvestil o seji sveta predsedstva SFRJ, ki je bila 2. novembra in na kateri so razpravljali o položaju koroških Slovencev. Ugotovili so, da ne gre le za slovensko manjšino, ampak za interese Jugoslavije kot celote. V duhu pravic, ki jih ima Jugoslavija kot sopodpisnica avstrijske državne pogodbe, je svet predsedstva sklepal o ukrepih, ki jih ima za potrebne in ustrezne za zaščito slovenske manjšine.

(Dalje prihodnjič)

OB 500-LETNICI VELIKEGA UČENJAKA:

Leto 1973 „Kopernikovo leto“

Ne samo na Poljskem, marveč po vsem znanstvenem svetu se je 1. januarja 1973 začelo „Kopernikovo leto“. Do konca 1973. leta bodo še številne prireditve, vse ob priložnosti 500-letnice rojstva velikega astronoma Nikolaja Kopernika (rojen 19. februarja 1473. leta v mestecu Torunju na Visli).

Nikolaj Kopernik je bil, kot je znano, utemeljitelj nove znanstvene teorije o vesolju, dal nam je o tem povsem novo podobo. Namesto stare predstave oziroma mnenja, da se Sonce in ostali planeti vrte okrog Zemlje, je postavil tej teoriji docela nasprotno trditev, da se namreč Zemlja in ostali planeti vrte okrog Sonca. Postavil je Sonce v središče takrat znanega vesoljskega prostora. Njegovo revolucionarno znanstveno odkritje je takrat vznemirilo marsikoga, zlasti predstavnike najbolj konservativnih miselnih tokov. Toda resnicam ni moč preprečiti, da bi jih končno ljudje, navzlic vsem nasprotovanjem, ne spoznali kot take ter jih skrbno spravili v hram svojih temeljnih spoznanj. Zato je človeštvo uvrstilo Nikolaja Kopernika med svoje najzaslužnejše in največje mislece.

V širokem okviru mednarodnih in nacionalnih prireditev v počastitev velikega astronoma sodelujejo v prvi vrsti poljske in nemške znanstvene ustanove (iz obeh nemških držav). Največje svečanosti v zvezi s 500-letnico Kopernikovega rojstva pripravljajo na Poljskem že nekaj let, predvsem v Torunju. Na tamkajšnjem vseučilišču bodo v bodoče razvijali predvsem astronomske in zgodovinske znanosti.

V Zvezni republiki Nemčiji sta „Kopernikov komite“ in komisija „Človek in vesolje“ odprla v Nürnbergu razstavo, posvečeno Kopernikovemu življenjskemu delu, v katerem je znanstveno predočil gibanje planetov okrog našega Sonca. To njegovo delo — „De Revolutionibus orbium Coelestium“ — je bilo tiskano v Nürnbergu. Prvi izvod, ko je bila knjiga tiskana, je bil izročen v roke takrat že slavnega astronoma Kopernika na sam dan njegove smrti, to se pravi 24. maja 1543.

Morda najpomembnejši književni prispevek v počastitev Kopernikovega spomina v Zvezni republiki Nemčiji pripravlja posebna komisija, katere naloga je, da izda **njegova zbrana dela v latinskem in nemškem jeziku.**

Zahodnonemška poštna uprava bo Kopernikov spomin počastila z izdajo **posebne poštne znamke za 40 pfenigov, na kateri bo učenjakov lik.** V ZR Nemčiji bodo kovali tudi **serijo spominskih kovancev po 5 mark.**

Nemški „Kopernikov komite“ je nastal s spojitvijo Komisije za izdajo Kopernikovih zbranih del, Društva za organiziranje „Kopernikovega leta“ in številnih znanstvenih zavodov, med katerimi je tudi znamenito društvo „Max Pranck“. Dva člana omenjenega komiteja pripadata Mednarodnemu Kopernikovemu komiteju, ki ga vodi neki poljski učenjak.

Umrl je skladatelj Lucijan M. Škerjanc

V torek, 27. februarja, je v Ljubljani v 73. letu starosti nenadoma umrl skladatelj, profesor in redni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti — Lucijan Marija Škerjanc. Več kot pol stoletja je njegova vsestranska glasbena osebnost bogatila slovensko glasbeno kulturo. Šolal se je najprej v Ljubljani pri Antonu Ravniku, Stanku Premrlu in Antonu Lajovicu. Študije je nadaljeval v Pragi, nato na Dunaju in v Baslu. Naslednja postaja na njegovi študijski poti je bil Pariz, kjer je izpopolnjeval svoje znanje kompozicije. V Parizu je leta 1939 diplomiral iz kompozicije in estetike.

Izpod njegovega skladateljskega peresa so nastala dela, ki se največ izvajajo in so znana ne samo v domovini, temveč tudi v tujini. To so simfonije, klavirski koncert, fantazija za klavir in orkester, drugi violinski koncert, in še vrsta komornih del.

S svojim ustvarjalnim opusom je Lucijan Marija Škerjanc slovenski glasbeni kulturi na široko odprl vrata glasbenemu impresionizmu in ekspresionizmu. Skladateljeva ustvarjalna fantazija je bila živa vse do trenutka, ko mu je smrt iztrgala skladateljsko pero iz rok. Bogat, pronicljiv in obsežni ustvarjalni opus Lucijana Marija Škerjanca je postal pomembni sestavni del slovenske glasbene kulture našega stoletja in slovenska kulturna javnost mu je za to duhovno bogastvo nekajkrat podelila najvišje priznanje — Prešernovo nagrado.

Tenor Enrico Caruso – legenda pevca

V nedeljo, 25. februarja, je avstrijska televizija prenašala oddajo o Enricu Carusu.

Je Enrico Caruso, petdeset let po njegovi nenadni smrti, še zmerom največji? Smatrajo pevski strokovnjaki njegov zlati glas še zmerom kot nedosegljivega? Marcel Prawy, ki se je v oddaji ob priliki stoletnice bavil s tem pevskim fenomenom iz Neaplja, je dejal potrdilno. »Morda«. Caruso ni imel največjega glasovnega volumna, toda njegova izrazna intenziteta, ter širina njegove diferenciacije, ga označujeta kot največjega (najboljšega) pevca-tenorista doslej.

Enrico Caruso je posnel 234 plošč. V dobrih dveh urah je zapel deset arij na plošče; bile so tedaj svetovna senzacija. Do njegove smrti so mu tantieme od plošč prinesle osem milijonov mark.

Nekaj teh nepozabnih plošč nam je zavrtel v oddaji tudi profesor Marcel Prawy. Škripanje in šumenje, ki je bilo opaziti na prvotnih Carusovih ploščah — takrat je bilo namreč snemanje na plošče šele v povojih — so danes popolnoma odstranili, tako da je ostal samo sijajen, nepozaben glas tega od Boga nadarjenega pevca, ki mu je podaril angelski glas.

Caruso se je rodil 25. februarja 1873 v Neaplju. Od 21 otrok delovodje Carusa, sta ostala pri življenju samo dva: Enriko in njegov brat Giovanni, ki je pozneje služil vojake, namesto pevskega čudeža Enrica.

Carusova kariera je bila v začetku težavna. V Italiji se Enrico zaradi kolosalne treme, ni mogel bogve kako uveljaviti. »Zato ga je sprejela Amerika, in je na najslavnejši Metropolitanski operi v New Yorku osemnajst let osrečeval občinstvo s svojim krasnim glasom«, je dejal v oddaji profesor Marcel Prawy.

Caruso je zapustil svojim trem otrokom — dvema sinovoma (iz zakona z Mimi, njegove prve »Boheme«, Ado Giachetti), in hčerko Glorijo, z njegovo ameriško zakonsko ženo Doro Benjamin — sto milijonov šilingov.

Na predstavi opere »Bajazzo«, mu je v glavni ariji nenadoma pri visokem C odpovedal glas, iz ust se mu je vlila kri. Potem je iskal zdravja v italijanskem Sorrentu. Na poti k operaciji je 2. avgusta 1921 umrl v Neaplju.

Avstrijska lirika v slovenščini

Potem ko je pred kratkim v Avstriji izšla zbirka nove slovenske lirike v nemščini, je mariborska založba Obzorja izdala knjigo prevodov iz nove avstrijske lirike v slovenščini, ki sta jo uredila Jeannie Ebner z Dunaja in Marijan Kramberger iz Maribora. Enaindvajset avtorjev se tako predstavlja slovenski javnosti v izdaji, ki je — kot pravi urednik Kramberger v uvodni besedi — „plod sodelovanja med sosedi“. Že predlani je v tem okviru izšla knjiga Neue slowenische Lyrik pri založbi Otto Müller v Salzburgu.

Pisatelje in pesmi je izbrala ga. Ebnerjeva. Gre za avtorje, ki so se uveljavili po drugi svetovni vojni, vendar so med njimi tudi starejši letniki. Tako sega izbor od Christine Lavant prek Doris Mühringer, H. C. Artmanna, Paula Koflerja. Pesmi so prevedli K. Kovič, M. Kramberger, E. Kocbek in N. Grafenauer. Biografski in bibliografski podatki dopolnjujejo publikacijo.

Ob priliki izida te knjige je na proslavi v Ljubljani avstrijski generalni konzul dr. Heinrich Riesenfeld v svojem kratkem nagovoru poudaril pomen povezanosti med avstrijsko in slovensko literaturo. Na pobudo Zveze slovenskih pisateljev je dr. Riesenfeld izročil deželnemu glavarju Simi v Celovcu omenjeni pesniški zbirki, hkrati pa mu je izrazil željo slovenskih književnikov, da bi se navkljub začasni politični napetosti nadaljevali plodni kulturni stiki med obema deželama.

Andrej Kokot med nagrajenci dežele

V smislu nove zamisli kulturnega pospeševanja dežele je koroški dedelni glavar Hans Sima nagradil enajst nadarjenih koroških umetnikov ter jim podelil delovne štipendije za leto 1973. Med nagrajenci je tudi naš koroški rojak, pesnik ANDREJ KOKOT.

Pet štipendij za likovno umetnost po 15 tisoč šilingov so prejeli: Meina Schelander (grafika in predmeti), **Angelika R. Kaufmann** (grafika), **Hans Bischoffshausen** (slikarstvo, **Heinz Glawischnig** (kipar - kamen) in **Othmar Jaindl** (kipar - les).

Tri štipendije za literaturo po 10.000 šilingov so dobili: slovenski koroški pesnik **Andrej Kokot** (slovenska lirika), **Anton Fuchs** (roman), **Ingeborg Pacher** (lirika).

Tri štipendije za glasbo po 10.000 šilingov so prejeli: Günther Antesberger (kompozicija), **Helmut Wildhaber** (petje) in **Ingomar Rainer** (orgle).

Podelitev štipendij naj bi nagrajenim umetnikom dala novih pobud in možnosti za še intenzivnejše delo, ki naj bi ne prineslo uspeha le kulturnim ustvarjalcem, temveč naj bi doprinesli tudi ugledu naše dežele.

Andreju Kokotu k nagradi čestita ves slovenski koroški narod ter mu želi še mnogo uspeha pri pesnikovanju. Pri tem delu mu želimo tudi obilo zdravja, kajti le tako bo mogel plodno ustvarjati. B. L.

80. obletnica planincev

V Ljubljani je bila 27. februarja slovesnost ob 80. obletnici ustanovitve Slovenskega planinskega društva. Dr. Miha Potočnik, predsednik Planinske zveze Slovenije, je govoril o prizadevanjih in načrtih slovenskega planinstva, ki je čedalje bolj množično in sodobno ter zato tudi vredno ustrezne družbene pomoči.

VINKO ZALETEL: (Nadaljevanje)

Na poti v Avstralijo

Pregledi, hrana, spanje . . .

Ko smo se vozili s hitrostjo skoro 1000 km na uro proti Perziji preko gora in strašnih puščav, sem premišljeval: koliko časa so potrebovali trije Modri, če so bili doma v Perziji ali Mezopotamiji, za pot, ki jo mi opravimo v dveh urah! Najmanj dva meseca. Toda s kakšnimi žrtvami je moralo biti združeno njihovo potovanje skozi puščave, tega si mi sploh predstavljati ne moremo. Kako pa se nam godi? Nas pa kar naprej pitajo z vsemi mogočimi dobrotami. V teku naše 24-urne vožnje, torej v teku enega dneva, smo dobili petkrat jesti. Naj bo zajtrk, kosilo ali večerja, vedno je toliko jedil na pladnju, da nikoli ne morem vsega pojesti; meso, prikuhe, razne zelenjave in omake, močnata jed, kompot, surovo maslo, marmelada, sir, kruh, kava ali čaj. Poleg tega nam večkrat ponudijo brezalkoholne pijače. Tudi alkoholne moremo dobiti, toda te je treba plačati.

Ker le sedimo in nič ne delamo, tudi lačni nismo. Jem, ker je taka navada, ker je vse tako zapeljivo lepo pripravljeno. Če bi vse pojedel, bi še zbolel. Zato gre veliko jedil nazaj med odpadke. Če bi letalske družbe gojile svinje, bi jih veliko s temi odpadki zredile. Pomislim na revščino, ki sem je toliko videl v Aziji in Afriki, kjer sem potoval. Tudi sedaj sem na letališču v New Delhiju gledal mater: vsa izsušena je sedela na tleh, ob njej nekako osemletna hčerka z malim obrazom, pa velikimi očmi, ki so začudeno strmele v mene tujca. Ko bi mi mogli povedati, kdaj in kaj in koliko sta zadnjič jedli! Za koliko časa bi imeli vso hrano, katero so na našem letalu tekom poleta vrgli proč? Mislim na to, spremeniti ne morem ničesar.

Moje najvažnejše opravilo na letalu je bilo spanje. Potreboval sem ga, saj sem zadnje čase zaradi tolikega dela in priprav prav malo spal, zadnjo noč pa sploh nič. Oči so mi kar naprej skupaj lezle in ko so nam postregli z jedjo, so me morali zbuditi. Enakomerno brnenje in šum letala zaspanost še povečuje. Je že preneumno, da se doma ne naspim in moram prav na pot v Avstralijo, da se naspim. Je pač narobe svet in tudi pri meni je marsikaj narobe.

Ubogi samec sedim med dvema ženama. Prva je zelo stara Dunajčanka in gre obiskat sina v Avstralijo. Ko sem povedal, da sem duhovnik, je kar vzkliknila: „Hvala Bogu, to je pa sreča!“ Kakor da se zaradi mene sedaj ne more ponesrečiti! Ko smo šli iz letala, se me je vedno držala: seveda prvič potuje z letalom in ne zna razen nemškega nobenega jezika in se boji, da bi se izgubila. Druga je tudi rojena Dunajčanka, sedaj Avstralka, poročena z nekim Italijanom. Šla je obiskat svojo mater na Dunaj. Pripoveduje o avstralskih razmerah, da ima vse tri otroke v katoliški šoli itd. Ko se je letalo bližalo Sidneyu, me je opozorila: sedaj opazujte tole avstralsko posebnost: sedaj je še tema, pa bo naenkrat svetlo. Tukaj nimamo mraka ali zore, ni prehoda, ampak postane hitro svetlo.

No, to ni zame nič posebnega, isto sem opazoval v Afriki. Imel sem najkrajšo noč v življenju: v sredo zvečer sem odletel z Dunaja, v petek zjutraj, ko je na Koroškem še četrtek zvečer, smo prispeli v Avstralijo, torej v 24 urah ali enem dnevu. Razlika v času znaša 10 ur. Ko bom letel nazaj, pa bo najdaljša noč življenja. Mene je bolj zanimalo, kakšen bo moj prihod, kako opravim pri pregledih, ali me bo kdo čakal. Vse je šlo hitro, brez posebnih pregledov. Ko se postavim ob vhodu na letališče na vidno mesto, se mi že prismeje naproti g. dr. Janko Mikula, naš koroški duhovnik. Prinese mi prvi — ne avstralski, ampak slovenski pozdrav: nagelj in rožmarin. Hitro v avto in še isto dopoldne pregledamo središče mesta Sidneya in obiščemo dve znani slovenski družini. Lepo je srečanje z družino iz mojega prvega kaplanskega mesta v Tržiču: po 31 letih se zopet vidimo! Nato srečanje z ljubljanskim škofom, frančiškanskim provincialom in dušnim pastirjem Slovencev v Sidneyu. Začne se novo poglavje: obiski premnogih avstralskih Slovencev, spoznavanje njihovega življenja in razmer, vožnje sem in tja . . . v hudi avstralski vročini. Nekaj te vročine vam, bralcem, pošiljam z vročim pozdravom v koroški mraz!

KATOLIŠKA MLADINA SPOROČA, DA JE

govorniško tekmovanje

preloženo od 11. marca na 8. april, ob 14. uri v Domu v Tinjah

Na izbiro so sledeče teme:

- Mladina v konfliktu?
- Cerkev v očeh mladih
- Delo — samo breme?
- Kdo oblikuje javno mnenje?
- Resnica osvaja
- Vera je več kot znanje
- Biti mlad — biti optimist
- Šport je več kot telovadba
- Čemu poklic - job mi prinese več
- Družba potrebuje kritiko
- Čas — in kaj nam pomeni

Govori naj ne trajajo dalj kot 8 do 10 minut. Žirija bo ocenila: jezik, izraz sestavka, vsebino.

Namesto ali poleg zgoraj navedenih tem se lahko vsaka udeleženka ali udeleženec tekmovanja odloči tudi za kak priličen govor ali nagovor, npr.:

- Pozdrav na kakem srečanju mladine
- Otvoritev in sklep kulturne prireditve, oz. občnega zbora
- Poročilo o kaki dejavnosti društva
- Nagovor ob godovnem ali jubilejnem praznovanju zaslužnega kulturnika
- Namizni nagovor ob poroki dekleta in fanta iz vrst aktivistov Katoliške mladine

Konkretno ozadje ali okoliščine za te prilične nagovore si mora vsak govornik sam izmisliti.

Za vse nadaljne informacije smo Vam vedno na razpolago v pisarni Katoliške mladine, Celovec.

Dom v Tinjah vabi na

tečaj za emajliranje

ki ne bo kot je bil prvotno v tinjskem delovnem koledarju napovedan od 13. do 15. aprila 1973,

temveč že v soboto, 10. marca, ob 15. uri do nedelje, 11. marca, ob 16. uri.

Na tem tečaju se boste seznanile s tehniko emajliranja, ki omogoča izdelavo lepih in nevsakdanjih daril za materinski dan in druge priložnosti obdarovanja.

Delale boste zapestnice, gumbe in manšete, broše, razne podstavke in druge okraske za mizo in stanovanje, predvsem za velikonočne praznike.

Voditeljica: strokovna učiteljica Anica Fugger.

Cena za penzion: šil. 85.—, za študentke šil. 60.—. Material: se posebej obračuna.

Dnevi srečanja

ŠTUDENTKE: od 15. do 17. marca 1973
ŠTUDENJE: od 17. do 19. marca 1973
FANTJE: od 23. do 25. marca 1973
DEKLETA: od 30. marca do 1. apr. 1973.

„Ne umiraj v čakalnici bodočnosti!"
Kristus Te kliče,
da se odpreš nalogam
in odgovornostim,
ki jih prevzameš
danes za jutri.

Radi bežimo v preteklost, v spomine,
ali v bodočnost, v sanje,
pozabljamo pa sedanjost
in tako zamujamo življenje.

Voditelji:

za študentke: g. dr. Andrej Kajžnik
za študente: g. dr. Andrej Kajžnik
za dekleta: g. dr. Andrej Kajžnik
za fante: g. dr. Poldej Kassl

Začetek: ob 19. uri prvega dne
Zaključek: ob 13. uri zadnjega dne.

Tečaj za čebelarje v Tinjah

Povabilu „Doma v Tinjah" na tečaj slovenskih čebelarjev, ki je bilo objavljeno v naših koroških slovenskih listih za 27. 2. 1973, se je odzvalo kar lepo število: 49 udeležencev. Gospod župnik in čebelar z Obirskega Tomaž Holmar je prišel, kakor se je izrazil sam, čisto po nedolžnem do naloge, da je vse došle čebelarje pozdravil, posebno dva strokovnjaka: g. Valentina Benedičiča, predsednika Zveze slovenskih čebelarskih društev v Ljubljani in vodjo čebelarske plemenilne postaje na Zelenici. Že kar v začetku smo spoznali, da je naš obirski čebelar strokovnjak, ki razpolaga z znanjem mednarodne znanosti v čudu božjega stvarstva čebelnega življenja in skrivnosti izrabljanja njene pridnosti v blaginjo narodnega gospodarstva in s tem neposredno gospodarsko utrditvijo posameznega čebelarja. Zato smo mnenja, da gospod župnik ni prišel po nedolžnem na to postojanko, ker tudi zanj velja pregovor: Ne samo, kar veleva mu stan, kar more, to mož je storiti dolžan.

Vsi pa smo dolžni, deliti svoja spoznanja naši narodni skupnosti, preko te pa mednarodni skupnosti za presojo, vrednotenje in uporabo v blagor celotnega človeštva.

Za vse to nam je postavljen svetel vzgled naš rojak Anton Janša (1734—1773), katerega dvestoletnico njegove smrti se spominjamo letos. Kakor nam je v prvem predavanju predsednik Zveze čebelarskih društev Slovenije povedal, se bodo vršile letos razne proslave v čast Antonu Janši kot prvemu čebelarskemu učitelju, ki je bil nastavljen na prvi avstrijski čebelarski šoli na Dunaju in katerega spoznanja iz življenja čebele, uživajo še danes mednarodni slovès.

Glasom sklepa zastopnikov udruženj avstrijskih in slovenskih čebelarjev v Gradcu z dne 25. 11. 1972, se bo v prihodnje vršilo prijateljsko sodelovanje med vrhovnimi organizacijami čebelarjev Avstrije in Jugoslavije. Tako smo spoznali, da smo posebno mi čebelarji, poklicani, da ustvarimo most za priznanje slovenskega rodu na Koroškem.

Iz strokovnega predavanja vodje plemenilne postaje na Zelenici, pa smo se utrdili v spoznanju kakšnega, pomena je izbira družin za pleme, za ohranitev naše svetovno znane koroško-kranjske čebele pod imenom „Carnica". Na ogled smo imeli novodobni panj enotne mere satnikov, „magazin" nakladnik, ali kakor smo ga na tem tečaju krstili, „obodnjak", ki si zaradi praktičnosti kaj hitro utira pot med naše čebelarje in v katerem gojijo čebele že dalj časa drugi narodi. V kratkem ga nam je opisal čebelar iz Šmarjete v Rožu in obrazložil praktično pripravo za krmljenje in priročno prenašanje panja in hranitev lista za popis podatkov v njem gojene družine, ki je nujno potreben za izbiro najboljšega plemena.

Veliko smo si imeli povedati, delali smo načrte in ugotovili smo tudi nujno potrebo, da bi se večkrat sestali. Sprejeli smo tudi sklep, da bo naš obirski čebelar zopet moral po nedolžnem sprejeti skrb za organizacijo nameravanega izleta 30. 6. 1973. V iskreni zahvaliti rektorju Jožetu Kopeinigu in priporočilom za naše prihodnje potrebe ter s čebelarskim pozdravom

---

JOŽEFOV, ŽIVINSKI IN KRAMARSKI SEJEM

Boroveljska mestna občina sporoča, da bo letošnji Jožefov, živinski in kramarski sejem v ponedeljek, 12. marca 1973, v Borovljah.

POPRAVEK

V zadnji številki Našega tednika (štev. 9) se nam je v članku **„In memoriam" dr. Franceta Cigana** na 5. strani zadnjega stolpca spodaj, vrinila neljuba napaka. Tam piše: Nekaj korakov od koroškega deželnega muzeja stoji tisti knežji kamen... **Pravilno pa se stavek glasi: Nekaj korakov odtod, v tej ulici, v koroškem deželnem muzeju, stoji tisti knežji kamen...** Za pomoto se vljudno opravičujemo.

PISMO BRALCA:

Die verflixte Volkszählung die ins Auge ging

Im Verlaufe der Auseinandersetzung um die zweisprachigen Ortstafeln wurden u. a. gerade im deutsch-nationalen Lager Stimmen laut, die heftige Kritik daran übten, daß man als Grundlage für die Anzahl der „unleidigen" Schilder statt der jüngsten Zählung die ferne Volkszählung von 1961 genommen hat. Viele wollten nun um jeden Preis die Zählung 1971 für diese Angelegenheit herangezogen wissen, vermutlich in der felsenfesten Überzeugung, daß dieses Ergebnis für die Slowenen nur schlechter sein kann. Nun sind die gewünschten Ziffern da und auf einmal will man auch von der Zählung 1971 nichts mehr wissen, hat man sich doch ganz schön geirrt (aber irren ist noch immer menschlich. Das als kleiner Trost und zur Beruhigung). Das Resultat zeigte lediglich örtliche Verschiebungen gegenüber 1961, sonst aber eine Festigung, ja eine Zunahme des Slowenischen um rund 1800. Damit nicht genug.

Ein weiterer Schock steht nicht aus, denn das Liebkind der Deutsch-Nationalen, jene die angeblich von ihnen sogar gefördert werden, die Windischen, sind von einer schweren Schrumpfung befallen, doch hat man dafür auch schon eine „überzeugende" Begründung gefunden. Die Windischen waren laut dieser Seite von den Slowenen so eingeschüchtert worden, daß sie es nicht mehr wagten, ein Bekenntnis zu ihrer Seite abzulegen, sondern sich mehrheitlich beim deutschen Volkstum einordneten. Denn selbst wenn von den 1961 noch über 11.000 Windischen 1800 wieder den Weg zum Slowenischen Element gefunden haben, bleiben noch immer 5300 übrig, die sich durch die Einschüchterung der „slowenischen Mitbürger" wahrscheinlich in Luft aufgelöst haben. Auch hat man eine Erklärung für die unerwünschte Zunahme der Kärntner Slowenen parat. Es haben 1971 eben auch jene Bürger eingetragen, die Slowenisch als „Fremdsprache" beherrschen und verstehen. Diese Leute könne man aber unmöglich zu den Slowenen zählen, denn dann gebe es ja auch eine englische, französische und russische Minderheit in unserem Lande. Ich muß sagen, man findet auf deutsch-nationaler Seite immer eine „gute Ausrede" wenn es nur hilft, daß die Slowenen doch nicht zugenommen haben. Man könnte diese lächerlichen „Argumente", dieses lustige Verhalten mit dem des Vogel Strauß vergleichen. Er steckt, wenn er keinen Ausweg mehr sieht, auch den Kopf in den Sand und glaubt nun, daß das, was er eben noch gesehen hat, ja doch nicht wahr ist, ja einfach nicht wahr sein darf. Es gibt für dieses Verhalten der deutsch-nationalen Seite vielleicht noch eine Entschuldigung, nämlich, daß das Volkszählungsergebnis 1971 für sie ein Schock gewesen sein muß. Ein Schock auch deshalb, weil die Einbußen die falsche Seite getroffen haben, die Windischen, denn nur sie sind auf der zweisprachigen Seite die Heimattreuen und es war doch so einfach, statt Slowenen allgemein die Windischen zu sagen. Nicht auszudenken, wenn man 1981 vielleicht nur noch zwischen den Deutschen und Slowenen operieren muß. Ein Heimatdienst und der Traditionsträgerbund sind ohne die Windischen doch nur eine halbe Sache!

Auch nimmt durch den weiteren Aufstieg der Slowenen die „drohende Gefahr" für unser Land weiter zu und man wird im deutsch-nationalen Lager, noch „kämpferischer" und „wachsamer" sein müssen! Um den erlittenen Schock zu überwinden, da wüßte ich ein Mittel. Alle jene, die von den Tatsachen hart getroffen wurden, sollen mitmachen, beim Bau des Monsterdenkmals an der Gurk. „Fit, mach mit", als nächster Aufruf im „Ruf der Heimat".

Herbert Guttenbrunner

ZA TISKOVNI SKLAD SO DAROVALI:

Neimenovani	**800.— šil.**
Anton Gril, Šmihel	**100.— šil.**
Anton Zore, Linz	**50.— šil.**

Vsem iskrena hvala!

Razpis natečaja

„PLAKAT ZA MLADINSKI DAN 1973"

Besedilo plakata mora vsebovati:

geslo: **„Mladina sredi konfliktov"**
kraj: **Št. Ilj**
datum: **Nedelja, 17. junij 1973**
začetek: **Ob 10. uri**

Sodelujejo lahko vsi, ki imajo veselje in smisel za slikanje in grafiko.

Za najboljše osnutke razpisujemo lepe nagrade.

Svoje osnutke oddajte do 15. aprila 1973 pri vodstvu

Katoliške mladine
9020 Celovec
Viktringer Ring 26

DOM V TINJAH VABI NA

romanje v Lurd

TURIN — MONTSERRAT — ARS — MARIA EINSIEDELN

od 27. aprila do 5. maja 1973

Prijave sprejme do 15. aprila Dušnopastirski urad v Celovcu.

Cena: samo šil. 2.800.—

Vozi: podjetje Sienčnik

S prijavnico je treba vplačati tudi že šil. 1.000.— vnaprej. — Prijavljene osebe dobijo vse nadaljnje informacije.

Mladinsko romanje v Rim

Katoliška mladina in Dom v Tinjah prirejata v velikem tednu romarsko potovanje v Assisi — Rim — Firence in Padovo.

Cas: Od cvetne nedelje, 15. aprila 1973 do velikega petka, 20. aprila 1973.

Ta termin je tudi za učiteljice in učitelje in za študirajočo mladino zelo ugoden.

Cena: približno šil. 1.500.— za vožnjo ter polno oskrbo med potjo in v Rimu, razen kosila prvi dan med potjo.

Vodstvo: g. dr. Stanko Čegovnik.

Vozi: podjetje Sienčnik.

Prijave: sprejema Katoliška mladina, Celovec, Viktringer Ring 26, do 4. aprila 1973.

Prijava šele velja, če se vplača šil. 500.— že vnaprej.

Prijavljenim osebam bomo poslali še nadaljnje informacije.

SELE

(Pust ni ostal vdovec)

Če v predpustu ni nobene poroke, rečejo ljudje, da je pust ostal vdovec. Tako so tudi letos pri nas sodili. Pa so se le malo zmotili. V ponedeljek pred pustom se je namreč čisto na tihem na Žihpoljah poročil naš Adolf Mak, pd. Šerjak s svojo izvoljenko Tilko Ogris. Tako dobi Šerjakov dom novo gospodinjo; dosedanja, posestnikova sestra Pepca pa se preseli k možu Lukeju na Plaznikov dom, ki je njena last. Bog daj srečo!

Pustna prireditev prosvetnega društva

Kakor vsako leto smo se tudi letos na pustno nedeljo radi odzvali vabilu prosvetnega društva na pustno prireditev v farnem domu. Spored je bil zelo mikaven. Prirediter je otvoril mešani pevski zbor pod vodstvom pevovodje Franceja Čertova. Z mehkim in ubranim glasom je zapel več narodnih pesmi. Sledila je štiridejanska šaloigra „Ljubosumnost", ki je izzvala pri občinstvu mnogo smeha, ker se dejanje igre zelo zapleta, igralci pa so tudi v nastopu in besedi mnogo doprinesli k uspehu. Pokazali so velike igralske talente.

Po igri so nas iznenadili fantje-pevci, ki so s pustnimi klobučki na glavi prikorakali na oder, stopili v polkrog in zapeli venček narodnih. Dirigirala pa je naša vedno vesela in gibčna Mira Oraže, mati štirih fantkov, oblečena v dekliški kroj je bila videti kakor brhko dekle. Nato je z enako brhko ženo Edijo pela ob spremljavi godcev. Za sklep so nam pa še trije „veseli študentje" zagodli več poskočnic.

Zadovoljni in nasmejani so se številni gledalci vračali domov, društveni člani pa so v prijetni domačnosti še posedli pri mizah, se krepčali, še zapeli, pa se ob zvokih godbe tudi zavrteli.

Občina Pliberk - Bistrica pripravljena na občinske volitve

Na zadnjem sestanku ožjega pripravljalnega odbora za volitve v združeni občini PLIBERK-BISTRICA je bil po navzočih potrjen končni in temeljito pripravljeni program ENOTNE LISTE (EL — LISTA 4).

Smernice volilnega programa so zbrane v sedmih točkah:

1. **Napredek v gospodarstvu**
2. **Delo v domačem kraju**
3. **Pospeševanje tujskega prometa**
4. **Enake pravice in dolžnosti vseh občanov**
5. **Mirno sožitje obeh narodov**
6. **Skrb za mladino**
7. **INFORMACIJE o perečih problemih občine in KONSTRUKTIVNO SODELOVANJE z vsemi, ki se trudijo za lepšo bodočnost naših občanov.**

Naša lista je NADSTRANKARSKA, po načrtu NAPREDNA in v svojem delu NEODVISNA! Naši kandidati so že na delu in vse bralce naših časopisov v občini Pliberk-Bistrica prosimo, da bi nam pomagali vsak na svoj način za dosego čimboljšega uspeha pri teh, za nas tako pomembnih volitvah!

V ENOTNOSTI JE MOČ — V MOČI PA USPEH!

Končno pa je bila sestavljena še celotna kandidatna lista.

Brandt obišče Tita

Na povabilo jugoslovanskega ministrskega predsednika Džemala Bijedića bo zahodnonemški kancler Willy Brandt od 16. do 19. aprila obiskal Jugoslavijo. Ob priliki obiska bo Brandt sprejel tudi predsednik republike Josip Broz-Tito.

Slovenske liste v 19 občinah Koroške

V naslednjih krajih bomo koroški Slovenci nastopili z lastnimi listami: Djekše, Suha, Pliberk-Bistrica, Globasnica, Dobrla vas, Škocijan, Žitara vas, Železna Kapla, Galicija, Sele, Šmarjeta v Rožu, Borovlje, Bistrica v Rožu, Št. Jakob v Rožu, Kotmara vas, Hodiše, Škofiče, Rožek in Bekštanj.

Socialni in narodnostni mir zagotavlja slovenska lista v Št. Jakobu

Za občinske volitve, ki bodo zadnjo nedeljo v marcu, se dobro pripravljamo. Poleg avstrijske socialistične liste (SPÖ) in liste avstrijske ljudske stranke (ÖVP) je vložena tudi domača lista „Socialno-gospodarska skupnost — Soziale Wirtschaftsgemeinschaft". Zaupniki naših vasi so jo vložili kot listo, ki se bori za socialno pravico vseh gospodarskih stanov v občini in za mirno sožitje slovenske in nemške narodnostne skupine. Med kandidati je v smislu naslova 12 kmetov, 5 obrtnikov, 5 delavcev tudi 5 zastopnikov prostih poklicev. Med prostimi poklici kandidirajo: zdravnik, živinozdravnik, zobozdravnik, profesor in učitelj. Tako je s kandidati zajeta vsa šentjakobska socialna družina in pričakovati je, da ji bodo dali svoj glas vsi, ki želijo v občini socialni in narodnostni mir.

1. **Mihael Antonič**, 1933, trgovec, Reka 28; 2. Anton Gabriel, 1931, kmet, Leše 11; 3. Florijan Koschat, 1926, nastavljenec, Podgorje 121; 4. Dkfm. dr. Vinko Zwitter, 1904, prof. v. p., Tešinja 7; 5. Inž. Anton Schlapper, 1924, podjetnik, Št. Jakob 18; 6. Jožef Sticker, 1938, kmet, Št. Peter 7; 7. Jožef Ottowitz, 1951, črkostavec, Rute 11; 8. Jožef Stornik, 1921, kmet, Leše 10; 9. Janko Keuschnig, 1922, kmet, Svatne 15; 10. Dr. Simon Hoja, 1919, prakt. zdravnik, Št. Jakob 125; 11. Dr. Kristijan Puschnig, 1919, živinozdravnik, Št. Jakob 91; 12. Dr. Janez Waldhauser 1925, zobozdravnik, Podroščica 88; 13. Walentin Müller, 1932, kmet, Rute 9; 14. Franc Metschina, 1939, železničar, Reka 24; 15. Florijan Kristof, 1920, kmet, Dragožiče 5, 16. Franc Rasinger, 1950, učitelj, Št. Peter 6; 17. Jožef Kunčič, 1939, pek. pomočnik, Št. Peter 4; 18. Valentin Wuzela, 1939, sladiščnik, Reka 33; 19. Anton Ambrusch, 1921, mizar, Tešinja 9; 20. Janez Mikel, 1908, kmet, Svatne 11; 21. Viktor Antonič, 1906, krojač v. p., Reka 48; 22. Mirko Janežič, 1921, kmet, Rute 3; 23. Jakob Sitter, 1911, rentnik, Št. Jakob 67; 24. Janez Pečnik, 1931, kmet, Reka 6; 25. Jožef Kofler, mizar, Št. Peter; 26. Jožef Mikl, 1915, kmet, Svatne 20; 27. Mihael Baumgartner, 1898, kmet, Gorinčiče 2.

V enotnosti je moč - v moči pa uspeh

Zato bomo volili 25. marca samostojne slovenske liste!

Možje zaupanja Občinske liste Kotmara vas

Tomaž Koban, 1903, kmet, Št. Kanddolf; Alojz Waldhauser, 1928, kmet, Trabesinje; Tomaž Niemetz, 1933, Plešivec; Miha Pack, 1900, preužitkar, Plešivec; Andrej Čimžar, 1907, zidar, Čahorče; Franc Rulitz, 1936, tovarniški delavec, Kotmara vas; Janez Kulnig, 1948, zidar, Vesava; Milan Wieser, 1923, rentnik, Čahorče.

Važni termini za občinske volitve 1973

Volilni upravičenci so vse osebe z avstrijskim državljanstvom, ki so se rodile do **31. 12. 1953.**

Kandidirati morejo vse osebe z avstrijskim državljanstvom, ki so se rodile do **31. 12. 1951.**

Do 15. 3. 1973 — morajo stranke in volilne liste javiti volilne priče.

Do 22. 3. 1973 — more zahtevati vsak občan volilno karto.

25. marec 1973 – občinske volitve

Schleinzer: Papež ga ni hotel sprejeti

Pod vse prej ko dobro zvezdo je stal „prijateljski obisk" sosednjih „krščanskih strank" Italije ter Avstrije, med democristiani ter med ÖVP. Schleinzer je s svojimi najožjimi sodelavci načrtoval kot „krono obiska" sprejem pri papežu, vendar so njegovi italijanski kolegi to stvar zelo slabo organizirali; tako da od pričakovanega obiska ni bilo nič. Sprva so si hoteli izmisliti, da je bil papež „bolan", a je Vatikan dementiral.

Na tem mestu se sprašujemo, ali je morda papež le vedel, da je Schleinzer dobil svojo versko in kulturno vzgojo v hitlerjanski šoli — NAPOLI —, ter da je tudi izstopil iz katoliške Cerkve. Šele po vojni je ponovno pristopil. Morda so ta dejstva le odgovor na vprašanje nekaterih zaskrbljenih novinarjev, zakaj papež ni sprejel „avstrijskih katoličanov".

Plinovod raste

Po deželi vidimo jarke, ki jih odpirajo in zapirajo ter v take jarke polagajo prostorne cevi, po katerih se bo pretakal plin iz Alžira v severni Afriki. Avstrijska plinska družba, ki obsega deželne družbe Nižje Avstrije, Dunaja, Gradiščanske, Štajerske in Koroške, pričakuje, da bo 19. avgusta 1973 priteklo po teh ceveh 1,5 do 2 milijarde kubičnih metrov plina iz Afrike.

Iz Sovjetske zveze pa pričakujejo tri milijarde kubičnih metrov plina.

Volitve v Franciji

Sodeč po 18 milijonih preštetih glasovalnih listkih je združena levica v Franciji na nedeljskih volitvah (prvi krog) dobila 40,4 odstotka glasov, vladajoča koalicija 38,1 odstotka, reformatorji pa 12 odstotkov. Vladni predstavnik za tisk, državni sekretar Lecat je nekaj po polnoči, po analizi že znanih dokončnih rezultatov v posamičnih volilnih okrožjih ugotovil, da je na teh volitvah komunistična partija Francije zabeležila precejšen uspeh, napredovala pa je tudi levica.

V Čilu ponovno Allende

V Čilu so na nedeljskih volitvah združene vladne stranke narodne enotnosti dobile več kot 42 odstotkov glasov — pred tremi leti, ob izvolitvi Allendeja za predsednika pa so imele le 36.3 odstotka.

„Narodno napredno gibanje si je tako utrdilo položaj," je rečeno v vladnem sporočilu; „namesto 57 poslancev ima zdaj v skupščini 63 glasov, v senatu pa namesto 18 sedežev 20." Cilj združene opozicije, v kateri sodelujejo krščanski demokrati bivšega predsednika Freya, nacionalisti bivšega predsednika Alessandria in radikali, je bil s pritiskom na volivce utrditi skupni položaj v skupščini in senatu od sedanjih 64 odstotkov vsaj še za 2 odstotka, na dvotretjinsko večino in tako izzvati ustavno krizo in padec Allendejeve vlade. Dobili so le 56 odstotkov.

JAKOB-PETELIN GALLUS IZ CELOVCA
vabi na

KONCERT

ki bo v soboto, 17. marca, ob 20. uri
V KULTURNEM DOMU V LOČAH

Spored:
I. Ustoličenje karantanskega kneza
Kantata za soli in mešani zbor s spremljavo trobil
Besedilo: Zdravko Novak
Glasba: France Cigan
II. Koroška v pesmi in besedi
Dirigent: Jožko Kovačič

Farna mladina iz Šmihela pri Pliberku vabi na veseloigro

Sluga dveh gospodov

ki bo v nedeljo, 11. marca 1973, ob 19.30 (pol osmih zvečer) v farni dvorani v Šmihelu.

Gostuje: Farna mladina iz Železne Kaple.

JAKOB-PETELIN GALLUS IZ CELOVCA
vabi na

KONCERT

ki bo v nedeljo, 18. marca 1973, ob 11,30
V FARNI DVORANI V ŽELEZNI KAPLI

Spored:
I. Ustoličenje karantanskega kneza
Kantata za soli in mešani zbor s spremljavo trobil
Besedilo: Zdravko Novak
Glasba: France Cigan
II. Koroška v pesmi in besedi
Dirigent: Jožko Kovačič

Slovensko prosvetno društvo „Bilka" v Bilčovsu vabi na komedijo Vasiljeviča Nikolaja Gogolja

Zenitev

v nedeljo, 11. marca 1973, ob 14.30 popoldan in ob 19.30 zvečer pri Miklavžu v Bilčovsu. Ljubitelji odrske umetnosti in veselega razpoloženja prisrčno vabljeni.

Ob tej priložnosti prosimo bralce, ki se poslužujejo knjig potujoče knjižnice, da jih čimprej vrnejo, ker bomo v kratkem premenjali kovček.

Odbor

JAKOB-PETELIN GALLUS IZ CELOVCA
vabi na

KONCERT

ki bo v nedeljo, 18. marca 1973, ob 19,30
V FARNI DVORANI V ŠMIHELU
pri Pliberku

Spored:
I. Ustoličenje karantanskega kneza
Kantata za soli in mešani zbor s spremljavo trobil
Besedilo: Zdravko Novak
Glasba: France Cigan
II. Koroška v pesmi in besedi
Dirigent: Jožko Kovačič

Slovensko prosvetno društvo „Danica" v Št. Vidu v Podjuni vabi na Finžgarjevo dramo v štirih dejanjih

Naša kri

ki bo v nedeljo, 11. marca 1973, ob 14,30 pri **Voglu v Št. Primožu.** Gostuje: Katoliško prosvetno društvo iz Šmihela pri Pliberku pod vodstvom režiserja Stanka Vavtija.

Rojaki iz Št. Vida in okolice prisrčno vabljeni!

šport-šport-šport-šport-šport

UMETNOSTNO DRSANJE

Zlato in srebro sovjetskim parom

Na otvoritvi svetovnega prvenstva v umetnostnem drsanju v Bratislavi je bilo zelo slovesno: fantje in dekleta v slovaških narodnih nošah so pridrsali na led z zastavami svetovnega prvenstva.

Z redkostjo se je v sredo, 28. februarja, končalo prvenstvo parov v umetnostnem drsanju. Sicer so vsi računali na gotovo zmago sovjetskega para Rodnina-Zajcev. Sovjetska dvojica Irina Rodnina in Aleksander Zajcev sta drsala večji del svojega programa brez glasbe; tonska naprava je po dveh minutah in 35 sekundah odpovedala. Za malo Moskovčanko Irino Rodnino je bilo to že peto svetovno prvenstvo, potem ko je že štiri leta poprej zmagala z Aleksejem Ulanovom. Ulanov pa je tokrat zasedel s svojo ženo Ljudmilo drugo mesto, in s tem srebrno kolajno, tretje mesto sta zasedla vzhodnonemški par Manuela Gross-Uwe Kagelmann. Dobitnika srebrne in bronaste medalje sta v Bratislavi drsala mnogo boljše kot na evropskem prvenstvu v Kölnu.

Drsalni strokovnjaki ne pomnijo, da bi med predvajanjem drsalnega programa izpadla glasba, kot se je to zgodilo v razprodani drsalni hali v Bratislavi. Brez glasbe sta morala izvajati svoj program tudi Američana sestra in brat Melissa in Mark Militano.

Avstrijska drsalna dvojica Uršula in Mihael Nemec sta bila boljša od tekmovanja na evropskem prvenstvu v Kölnu — zasedla sta predzadnje 15. mesto.

Ondrej Nepela tretjič svetovni prvak

V skupini moških tekmovalcev na svetovnem prvenstvu v umetnostnem drsanju prav tako ni bilo presenečenj. Favoriti so z lahkoto zmagovali. Medtem ko sta si plesna dvojica Ljudmila Pahomova in Aleksander Gorškov v petek minulega tedna že četrtič osvojila naslov svetovnih prvakov, je v zaključnem tekmovanju v skupini moških-posamezniki zanesljivo zmagal dvakratni svetovni prvak v umetnostnem drsanju Ondrej Nepela iz Češkoslovaške. Tako je 22-letni študent že tretjič osvojil zlato medaljo in tako svetovno prvenstvo. Kot se je izvedelo, namerava sedaj ta uspešni športnik iz Češkoslovaške zaključiti svojo življenjsko športno pot, s tem da se bo umaknil kot aktivni športnik. Na drugo mesto in srebrno kolajno je osvojil Rus Sergej Četveruhin, tretji pa je bil vzhodni Nemec Jan Hoffmann. Avstrijec Gunther Hilgarth je zaradi poškodbe drsal slabše in je bil šele 20.

Med plesnimi dvojicami sta osvojila srebrno medaljo zahodnonemški par Angelika in Erick Buck, bronasto pa angleška dvojica Green-Watts.

Karen Magnussen zmagala med ženskami

20-letna Kanadčanka Karen Magnussen je postala pretekli četrtek v Bratislavi zmagovalka svetovnega prvenstva v umetnostnem drsanju in prevzela mesto Avstrijke Beatrix Schube, ki je lani kot olimpijska in svetovna prvakinja odstopila od nadaljnjega tekmovanja v umetnostnem drsanju. Tako je po osemletni prekinitvi Karen Magnussen, ki je bila lani druga, prinesla Kanadčankam spet nadvlado v umetnostnem drsanju žensk-posamič. Zadnjič so imele Kanadčanke svetovno prvakinjo leta 1965 — Petro Burka. Drugo mesto v Bratislavi je osvojila Američanka Janet Lynn, 3. pa vzhodna Nemka Christine Erath.

SMUČANJE

Franz Klammer šele tretji

Presenečenje je v soboto v Mount St. Anne v Kanadi na prvem smuškem tekmovanju moških pripravil v veleslalomu zahodni Nemec Max Rieger, ki je v drugem spustu smučal sijajno in iz devetega mesta v prvem spustu preskočil vse in se uvrstil senzacionalno na prvo mesto, ter tako odrinil s prvega mesta Korošca Franza Klammerja, ki je vodil v prvem spustu. Drugi je bil Hansi Hinterseer, in šele tretji Franz Klammer. Max Rieger je četrti nemški smučar (Zvezna republika Nemčija), ki je v tej zimski sezoni zmagal v tekmovanju za svetovni pokal. Uspeh je bil pa vendar za Avstrijce, saj se je od desetih smučarjev-tekmovalcev uvrstilo kar devet.

V slalomu zmagal Gustav Thöni

Dvoboj za smučarsko svetovno prvenstvo med Gustavom Thönijem (Italija) in Avstrijcem Davidom Zwillingom je srdit, a v nedeljo je Thöniju le uspelo prehiteti Avstrijca v Mount St. Anne za 15 točk. Thöni je dobil za svojo zmago v slalomu 25 točk in ima sedaj 154 točk skupaj, medtem ko je peto mesto prineslo Zwillingu le osem točk, tako da ima 139 točk, Švicar Collombin je na tretjem mestu s 131 točkami. Švicar Bernhard Russi, ki je v slalomu bil izločen že v prvem spustu, ima 106 točk in 4. mesto. Franz Klammer, ki je bil v drugem spustu diskvalificiran, zavzema na lestvici za pokal svetovnega prvenstva šesto mesto. Na poledenelem smučišču se avstrijski smučarji niso mogli dobro odrezati. Vrstni red: 1. Thöni, 2. Neureuther (ZRN) 3. Tresch (Švica), 4. Jan Bahleda (Poljska) itd.

Pröllova zmaguje dalje

V Mount St. Anne v Kanadi je pretekli petek Annemarie Pröll zmagala v veleslalomu žensk, in s tem končnoveljavno že tretjič postala zmagovalka za svetovni pokal. Z zmago v veleslalomu je Annemarie Pröll dosegla kar 27 posameznih zmag. Lahko ni zmagala, kajti krepko sta ji bili za petami Švicarki Bernadette Zurbriggen in Marie-Theres Nadig.

Poraz avstrijskih smučark v slalomu

V drugi disciplini (slalom) za svetovni smučarski pokal žensk v Mount St. Anni v Kanadi (pokrajina Quebec) so avstrijske smučarke doživele popoln poraz: najboljša avstrijska smučarka Wiltrud Drexel je prišla šele na 15. mesto, 16. je bila Lukasser, vse druge Avstrijke se niso uvrstile. Glavni dobitnik tega tekmovanja, slaloma, so bile doslej tako nesrečne Francozinje: vsa štiri prva mesta so zasedle Francozinje: 1. Emonet, 2. Debernard, 3. Lafforgue, 4. Rolland.

Koroško prvenstvo novinarjev

V Bad Kleinkirchheimu je bilo v nedeljo na programu koroško prvenstvo novinarjev v smučanju. Na poledeneli progi je zmagal Martin Waldeck (KTZ). Za športne ljubitelje je bil zanimiv dvoboj med „ekspertoma za manjšinska vprašanja", Ivanom Lukanom (KTZ) ter Horstom Ogrisom (Kleine Zeitung). Ivan Lukan, doma iz Jezerc pri Gozdanjah, je bil za 17 stotink sekunde hitrejši od Ogrisa. Hudobni jeziki že ugbiajo, ali je bila ta zmaga samo na smučarski progi in ne le v pustnem času...

SMUČARSKI SKOKI

Sobotno tekmovanje v smučarskih skokih v finskem letovišču Lahtiju, je prineslo veliko zmagoslavje srednjeevropskim skakalcem. Zmagovalec na veliki skakalnici je bil Švicar Walter Steiner (114 metrov, rekord skakalnice) pred svojim rojakom Hansom Schmidom in Avstrijcem Reinholdom Bachlerjem, ki se je tokrat izkazal v odlični formi, na mali skakalnici (70 metrov) pa je bil Avstrijec 15. Sedaj upa Bachler, da bo uspel tudi na skakalnici za smuške polete v nemškem Oberstdorfu.

HOKEJ

Šestnajsta zvezdica Jeseničanom

Jugoslovansko državno prvenstvo v hokeju na ledu je končano. Naslov prvaka pa se je spet preselil na Jesenice. Najboljše hokejiste pa zdaj čaka svetovno prvenstvo v Gradcu.

Hokejisti Jesenic so osvojili tudi jugoslovanski pokal. V povratni tekmi v Ljubljani so Jeseničani premagali Olimpijo s 3:2.

Nogometna sezona se je začela

Jugoslovanski nogomet

V Jugoslaviji so v nedeljo začeli s pomladanskim delom državnega nogometnega prvenstva, ki je prineslo prva presenečenja. Tako je dosedanji prvak Crvena zvezda iz Beograda izgubila v Zagrebu z Dinamom, ki je v jesenskem tekmovanju ostal na 16. mestu z 0:1. Ker pa je zmagal tudi mostarski Veles nad Hajdukom iz Splita s 3:0, je Veles prevzel vodstvo na jugoslovanski nogometni lestvici s 27 točkami pred Crveno zvezdo s 26 točkami.

Beograd — Olimpija 4:0 (2:0)

Moštvo Beograda, je v nedeljo z visokim rezultatom odpravilo ljubljansko Olimpijo. Pri ljubljanskih nogometaših je ponovno prišla do izraza stara „bolezen" — neučinkovitost. Oblak in Kranjc (Olimpija) sta imela v igri po dve sijajni priložnosti za zadetek. Ljubljančani niso igrali slabo, saj so v nadaljevanju (2. polčas) silovito pritisnili, toda zapustili so vtis, kot da v svojih vrstah nimajo pravega strelca.

Olimpija je sedaj na 15. mestu in ima 14 točk, kot jih je imela v jesenskem prvenstvu.

Italija — Turčija 1:0 (1:0)

Že samo veselje in olajšanje, s katerim je italijanski nogometni ambient sprejel to skromno in nezadovoljivo zmago italijanske reeprezentance, lahko priča, kako nizko je zdrknila Italija. Zmaga proti skromnim Turkom, in to s pičlim 1:0, ne pomeni konec krize niti ni žarek upanja za bodočnost moštva, ki bo sicer lahko osvojilo svojo izločilno skupino, to pa samo zaradi slabih nasprotnikov (s tako igro pa Švice verjetno ne bo premagalo).

Tekma je potekala ravno tako pot prva v Neaplju in kot sobotna tekma med mladimi moštvi: Turki so uporabljali svojo že znano igro s kratkimi a gostimi podajami; res so v prvem delu večkrat ogrožali italijanska vrata, niso pa bili zmožni prodreti skozi italijansko obrambo, ki je zaigrala zelo previdno (drugi dokaz spremembe v miselnosti in samozavesti).

Lestvica 2. izločilne skupine svetovnega prvenstva je sedaj naslednja: Italija 5 točk; Turčija 3 točke; Luksemburg 2 točki; Švica 1 točko in samo ena odigrana tekma, medtem ko jih je Italija igrala že štiri.

Fran Saleški Finžgar:

Strici

4 KMEČKA ZGODBA

„Kakor pri spovedi sem vama povedal."

„Zavoljo matere in še zaradi jezikov — naj bo po tvojem."

„Mihor!" je skočil k postelji Gašper in mu stresal roko. „Mihor, mati se ti je v grobu nasmejala in zahvalila za to besedo. Povrnjeno ti bo, ne boj se!"

Hitro je prijel za kljuko, ko da bi se bal, če bi se Mihor le še premislil. Na pragu se je okrenil:

„Jutri pride krojač in vama umeri obleke. Oče je blago že kupil. Črno je, da se kar spreminja. Vsi bomo kakor eden. Oče tudi. Lahko noč!"

In je naglo odšel po stopnicah, ki so bobnele pod veselimi nogami.

„Zakaj si mu obljubil?" se je postavil Boltežar pred Mihorja.

Ta se mu je zasmejal: „Ker nisem zaverovan v Lucijo kot ti."

„Mihor!" mu je požugal brat. Mihor se mu je še enkrat zasmejal, se zakopal pod odejo in obrnil v steno. Boltežar je še nekaj časa drsal z opetniki po podu in zamišljen povešal glavo. Nato je treščil strt in jezen na ležišče in obrnil hrbet proti bratovi postelji.

Gašper je svetil po hlevu, potapljal telička, ki ga je dobila Plavka, popraskal med rogmi voleta, ki je bil namenjen za zakolj, mu segel v hlam in ugotavljal rejenost. Z vse drugačno skrbjo je šaril med živino, odkar je bil ženin.

Ko je že mislil leči, se mu je zdelo, da ga je nenadoma nekaj poklicalo. Obstal je pri pogradu in pomišljal. Nato je obesil luč, šel ven in zrl po belem bregu.

„Moram," se je odločil in zdrsnil po gazi.

Pri Božnarju ni bilo več luči. Potrkal je na okno Luciji.

„Kaj je, Gašper?" je dehnila ona za šipo.

„Mihor bo za druga!"

„Bog, bodi zahvaljen!" se je razveselila Lucija.

Gašper pa je zatisnil okno, ki ga je bila odprla. „Zapri! Mraz je."

In je šel.

ČETRTO POGLAVJE

Po Gašprjevi snubitvi je zašumelo po hribih in grapah krog Podloga, pravi šunder pa so zagnali šele v nedeljo, ko so ju oklicali. V krčmi pri Štebucu, ki je bila edina poleg farne cerkve, se je po rani maši nateplo ljudi, da je za zajtrk pripravljena obara izginila iz kotla, kot bi trenil.

„Da je taka tica, kdo bi si mislil," so začele tiste dekleta, ki niso prišle v krčmo iz navade ali potrebe, marveč od jeze in zavisti. Zato so Lucijo opravljale in obrekovale:

„Kajkrat sem si mislila, pa sem molčala. Ali ste videle, kako je znala pogledati?"

„Samo fante! Med nami je gledala v tla in imela že kar spodobne besede za kvantanje."

„Nobena mačka ni bolj hinavska."

„Pa se je znala naličkati!"

„Ko ni imela — kajžarska — s čim pregnati dolgega časa. Zato vse frli krog nje."

„Jaz pa pravim, naj ima tega pomolajdeža dolgega. Enkrat sem plesala z njim, pa imam še danes otiske na prstih, tako me je ocoklal. Ga ne maram za deset Pódlogov."

In so jezno srebale cinke z obarne juhe.

Pri sosednji mizi pa so sedeli gruntarji in kajžarji. Gruntarji so držali skupaj in bili vsi ene misli, da je Šimen neumen, ker trpi táko mlado k hiši. Kajžarji so si mislili svoje, ugovarjati si vendar niso nič kaj upali.

Pri kajžarjih je sedel in vrtel med prti šilce brinjevca tudi stari Vórena, ki je samski stanoval v revnem čebelnjaku. In še ta ni stal na njegovem, ampak na srenjskem. Izpod silnih obrvi, ki so mu kot siva kodelja visele pod čelom, je ogledoval gruntarje, dokler mu ni bilo dovolj.

„Možje, možje!" je začel glasno.

Gruntarji so se malomarno ozrli nanj.

„Zini, Vórena," ga je ščuval s komolcem droben krojač, kajžar.

„Možje, nimate prav."

„Tako je. Vórena nas bo poučil, ki mu stoji čebelnjak iz našega usmiljenja na srenjskem."

„Koritnik, pošteno sem prosil in srenja mi je dovolila. Ali ne?"

„Ne očitaj mu," je miril Zaplaznik Koritnika.

„No, Zaplaznik," je povzel mirno Vórena, „ali nisi ti snubil za Gašperja?"

„Sem."

„Torej za moža te je naprosil ta s Pódloga, pa si kakor baba. Zakaj ga objedaš?"

„Če me naprosi, ali bom rekel: nočem."

„Reci nočem ali hočem, to je tvoja reč. Možaku pa zagré, da je eden in isti — tukaj in tamkaj."

„Kaj pa mu je rekel čez čast?" se je oglasil gruntar, ki je imel dve hčeri, zreli za Podlog.

„Šimen ni neumen, če ženi sina z Lucijo," je sodil Vórena.

JANKO PEČNIK: 4

Med zaslepljenimi brati

Povedal mi je, da je Madžar, da je bil pri nemški policiji in da je konec vojne dočakal v Pliberku v glavni šoli. Svoje vojne doživljaje, dejanja in doživetja mi je tako hladnokrvno pripovedoval, kot bi ne imel opravka s človekom, temveč s kako mrtvo stvarjo.

Njegova pripovedovanja so šla preko krvavih steza Komelna, Šmarjete, Rischberga, Podkraja pri Najbržu („Petzenkönik"), kjer je pri spopadih s partizani izgubil enega svojih tovarišev. Da bi ne prišel partizanom v roke, so ga kar zagrebli tam v bližnjem gozdu. Nadalje so šle borbe po železnokapelških grabnih in okoli Solčave, kjer so izgubili svojega rdečelasega komandanta. Bil je baje nekje iz zasede napaden in ubit. Za to svojo žrtev so se nad vasjo Solčava hudo maščevali.

V Mežici so neko nedeljo dopoldne za časa službe božje navlekli okoli cerkve nekaj ubitih partizanov oziroma talcev kot na razstavo. Ko so ljudje prihajali iz cerkve in opazovali te pobite „bandite", so Nemci iz bližnjega okna opazovali z daljnogledom, kdo od civilistov bi pokazal kakšno simpatijo do mrličev; s tem so kar šli in ga ni bilo več nazaj. Na Urški gori, je nadaljeval, so se nastanili v cerkvi. Namesto drv so razbijali cerkvene klopi in z njimi netili v cerkvi.

Med Prevaljami in Kotljami so nekoč zalotili mamico z jerbasom; nesla je baje svojemu sinu „banditu" živež v gozd. Mučili so jo na postaji, nazadnje je dobila „Gnadenschuß".

Ta hajka za „banditi" je šla dol na Pohorje, tostran pa do Bleda in tja proti Istri. Vse, kar je kaj zamigalo v gozdu ali kje drugje, so kar zažgali; če se niso vdali ali pa kazali odpor, so telegrafično obvestili minometalce in artilerijo. Katera hiša se je zdela sumljiva, da drži z banditi, so kar vse postrelili in vse skup zažgali. Ob koncu vojne so imeli nekaj „banditov" zaprtih v pliberški glavni šoli.

Na moje vprašanje, kam so potem šli z njimi, mi ni hotel ali pa ni vedel dati odgovora. Enako tudi ne na tisti partizanski pokol na Komelnu in o gnusno razmesarjeni Peršmanovi družini. O padlem partizanu pri naši hiši se ga pa nisem prav upal vprašati, da bi se preveč ne izdal in bi postal do mene nezaupljiv. Za časa Hitlerja je poznal tudi dosti naših ljudi v okolici Pliberka. Za marsikoga me je vprašal, če še živi in kako se mu sedaj godi. Mnogo jih je bilo med njimi, kateri so simpatizirali s policijo.

Spominja pa se še tudi na osebe, ki jim niso bile preveč dopadljive in zanesljive, pa jih niso „likvidirali".

Ob koncu vojne je bežal iz Pliberka proti Labotu in prišel srečno preko Drave. V Št. Andražu je poznal že od prej nekega člana stranke „Bauernführerja", ki mu je preskrbel civilno obleko. Bil je pri njem dalje časa kot hlapec. Enako mu je on tudi preskrbel osebne papirje, da je imel mir pred angleško zasedbo.

Dobil je domotožje in se prijavil za povratek na Madžarsko, kjer je presedel nekaj let zapora. Kmalu pa je pobegnil od doma in srečno prispel čez mejo nazaj k nam v Avstrijo. Tu pri nas se je javil s transportom kot delavec na Angleško, od tam pa je prišel spet nazaj na Koroško in je bil do zadnjega zaposlen kot vozač goseničarja pri neki celovški gradbeni tvrdki. Stanoval je pri nekem vrtnarju v Lendorfu izven mesta. Pisal se je Štefan Vascany. Sestre so ga po navadi klicale Bašnik.

Moj drugi in zadnji sobni sodrug pa je bil star in suh možiček, po imenu Johan, doma iz Grabštanja. Ne vem, zaradi kakšnih težav je bil v bolnišnici. Jesti ni mogel ničesar. Krmili so ga samo s steklenico po cevi direktno v želodec. Da si je svoje izsušeno grlo nekoliko blažil, je imel na nočni omarici za to pripravljeno steklenico s čajem.

Sestre so se večkrat šalile z njim in spraševale, zakaj nima nobenega obiska in kdaj ga bo prišla žena obiskat. Radoveden sem postal na to, lahko bi rekel izzivanje in ta bivši policist Štefan mi je zaupno povedal, da je ta mož svojo ženo ubil in sedaj noče o njej nič slišati. Sestre pa so vedele za ta njegov zločin in so ga nalašč spraševale, kdaj ga bo žena obiskala.

On pa se je vedno izmikal tem vprašanjem in se izgovarjal na različne načine, da ona nima časa, ga nima rada in drugo. Kljub temu pa se mi je zasmilil, ko je tako hiral tam v vogalu in sem večkrat prisedel k njegovi postelji ter mu s čim postregel. Mislil sem si: če je iz Grabštanja, tam je pa ja še tudi slovensko, in sem ga nagovoril po slovensko, kar mi je radovoljno odgovarjal po domače v tistem „gorjuskem" narečju, kakor pravijo pri nas temu dialektu, sorodnemu celovškemu.

(Konec prihodnjič)

Pesem o pustu

Pusta v litanijah ni,
v koledarju se smeji.
Kakor da je svetec božji,
se postavlja in drži.

Pust zavetnik je želodcev,
norcev vseh in vseh prismod,
oče mačka, glavobola,
kratko: pust je pač falót.

Danes se ti bo dobrikal,
lepo radost ti bo slikal,
pete ti na ples žgečká
in želodček ti rahljá.

Nič ne vidiš, kaj izmika,
da po mošnji tvoji stika?
Jutri zjutraj boš spoznal,
da te dobro je ugnal, —

ko po glavi bo oral
in želodec ti prestlal.

Tončkov delovni dan

Tiho je stopal Tonček po svežih brazdah v velikih gumijastih škornjih. Prst se mu je neprestano lepila nanje. Ni se zmenil za to. Nejevoljno je priganjal vole in pomagal očetu pri plugu, da so se rezale enakomerne brazde.

Že skoraj polovico njive sta zorala, ko so sosedovi šele začeli. Navadno je Tonček prešerno pokal z bičem, češ, poglejte naju, zaspanci. Danes pa je nemo zrl predse. Ni mu bilo do veselega požvižgavanja, s katerim se je tako rad ponašal. Slišati je bilo le očetov karajoči glas:

»Zbúdi se že vendar in delaj, kakor je treba!« Za take očitke se Tonček ni zmenil, čeprav so mu voli venomer uhajali iz brazde.

Njegove misli so tavale nekje po pobočju Porezna. V mislih je gledal s prvim svitom ožarjena hribovja, zelene doline in nizko gričevje, ki je bilo kot nalašč za skrivališča. Videl je svoje sošolce, kako veselo ukajo in se smejejo. Športni dan vendar ni vsak dan! V duhu je videl debelega Rajka, kako se venomer masti s pečeno gnjatjo, drobnega Ivana, ki so mu doma kupili celo planinsko obleko. In koliko značk se mu sveti za klobukom! Vsi mu jih zavidajo.

Spet se je Tonček preveč zamislil in voli so mu zopet potegnili po že zoranih brazdah. Očetova nejevolja je vedno bolj naraščala. Vedno, kadar je moral na novo zasaditi plug, je zavpil na fanta:

»Pa boš ja znal voditi vole! Ko sem bil jaz v tvojih letih, sem moral poprijeti že za plug. Ti pa si taka reva!«

Tonček je vedel, da ima oče prav in da bi moral lepše voditi vole, vendar so mu misli vedno znova uhajale v planine. Zdelo se mu je, da sonce še bolj neusmiljeno pripeka kot ponavadi. Še škornji so se mu zdeli vedno bolj težki. Počutil se je kot mlad voliček, ki ga prvič vpležejo v jarem in se nikakor ne more sprijazniti s tem, da bo moral tudi on vleči plug.

Tonček ni vedel, na koga se jezi. Najrajši bi pretepel vole, ki nočejo prav hoditi po brazdah. Tiho in brez volje je malomarno opravljal svoje delo. Skoraj kesal se je, ker se prejšnji dan ni zlagal, da ima danes pouk. Lahko bi šel z drugimi na Porezen, čeprav s prazno malho. Zvečer bi se že nekako izgovoril.

Toda le kako bi mogel! Opoldne bi ga oče zaman čakal z napreženim plugom in potem bi mama morala poprijeti za vole in pustiti vsa druga gospodinjska dela. Nekaj tednov star bratec bi se neusmiljeno drl in zahteval svoje. Vedno zahteva svoje, pa čeprav je mama še tako utrujena. Tonček ima mamo rad, čeprav mu ne pomaga pisati nalog in ne kupuje, karkoli si fant želi. Tonček ve, kako zlato srce ima in kako raskave dlani, da ne more pričakovati rahlega božanja. Vse to je Tonček nosil v sebi prejšnji večer, ko se je odločil, da ne bo šel s sošolci na Porezen, ampak bo ostal doma.

In sedaj je hodil tu po polju in pomagal očetu. Misli so mu bile drugje. Pa vendar se je potem, ko je bilo delo končano, prijetno počutil: le kako bi ga pekla vest, če bi se bil doma zlagal in se šel potepat! Tako pa je le čutil, da je olajšal delo očetu, materi, sebi pa predvsem vest. *I. Č.*

PREVIDNOST

„Znate šofirati?" — „Mi je zelo žal, da ne." — „Imenitno. Bi bili tako prijazni in bi pazili za nekaj minut na moj avto?"

*

SIGURNA POT...

„Prosim, kaj naj storim, da bom prišel v bolnišnico?" vpraša nekdo na križišču mimoidočega.

„V bolnišnico? Zaprite oči in mahnite jo po sredi ceste, pa se boste gotovo znašli v bolnišnici..." se je glasil odgovor.

„Mar bi se ti ponudil k Božnarju, da bi ti ne bilo treba na srenjskem ležati," je zabavljal gruntar.

„Nehaj in pusti Vórena, naj razodene."

„Ne bom jaz razodeval. Prerok govori: Gorje vam, ki hišo k hiši stavite, vinograd k vinogradu in njivo k njivi stikate! Mar ste sami na svetu?"

„Kaj se to tiče nas?"

„Vi ste tisti! Vse na en kup!" je zrojil krojač.

Kajžarji so potrkali s kozarci ob mizo, da je krčmar Štebúc skrben pristopil k pivcem.

„Tako je!" so pritrjevali krojaču dninarski kajžarji. „Svet naj se zravna. Šimen s Podloga je mož."

„Mož, mož!" je trkal krojač ob mizo.

„On je. Kaj si pa ti, šivankar?" se je spravil nadenj bogat gruntar. „Ti, ki ti tvoj grunt orje krt, gnoje pa ptiči izpod neba?"

Krojač je planil pokonci, omizje je vsekrižem zavrelo, dekleta so od peči vlekle z gruntarji, celo kajžarske. Krčmar Štebuc je mahal z rokami in miril. Toda njegov šušljajoči glas je tonil med vriščem.

Tedaj pa so se odprle duri. Mednje je stopil Podlogar, plečat, da se je kar tema naredila.

Kot bi odrezal, je vse utihnilo.

„Mar se bomo spopadli?" je veselo vprašal Šimen.

„Eh, nič, nič. Zbesedili so se, samo zbesedili. Beseda je dala besedo. Tako mora biti. Ni hujšega dolgega časa kot je mrtva krčma. — Kaj bi, oče Šimen? Klobasico še imam. Samo eno. Zate sem jo prikril."

„Postavi najprej dva Štefana na mizo, da bo vredno točiti."

Gruntarji so se stisnili in posadili Podlogarja medse.

„Zahvaljen Šimen, ki ženiš sina z Lucijo. Pred Bogom in ljudstvom boš povišan!" Krojač je rinil predenj frakelj in mu napival. Podlogar je srknil kapljo, pa slišal bogatega soseda, ki je namignil: „Kaj hoče, če je pa sramota pred pragom." Šimen je izza frakeljna šinil s pogledom soseda. Nato je porinil steklenico krojaču in ukazal:

„Sosed, naj te ne skrbi ne naša sramota in ne naša čast. Tolikanj prostora je že na Podlogu, da bo stala postelja za Lucijo in bo tekla zibka za njene in naše otroke."

Sosed je gledal v mizo, dekleta pri peči so zardevala, izmed splošnega molka se je pa dvignil Vórena, pismouk. Stopil je do Šimana in poiskal njegovo roko.

„Šimen, mož svetopisemski si. Bog je v tebi!"

In solza se mu je utrnila na razkuštrano brado.

„Na svatbo pridi, Vórena. Sedaj pa pij in molči."

„Bom," je pritrdil puščavnik s srenjskega sveta.

Štebuc je točil in tovoril nove štefane na mizo. Med gosti ni bilo več žal besede. Poslušali so Podlogarja kot se posluša kralja, ko jim je razodeval, da je najel za godce ‚progarje', dve kuharici in da nihče iz soseske ne sme manjkati pri svatovščini.

Ko so se razhajali, so ščipali od vseh plati krojača: „Meni narediš! — Moram imeti! — Najbolj ugnano obleko imam jaz!"

Krojač si je najel kar dva pomočnika in šival noč in dan in pel in razlagal:

„Tako je! Svet se mora zravnati!"

PETO POGLAVJE

Na Podlogu je nastala zadrega, hujša kot ob košnji. Prišli so zidarji belit, najete dninarice so ribale tla in posodo, čevljar je klepal po kopitih, vozili so iz mlina in v mlin, vsak dan je kdo hitel v trg in vsak je prinesel k domu breme blaga in jestvin in posode. Drug drugemu so podajali duri, da uboga Maruša vsa zbegana, res ni več vedela, kje se je drži glava.

Sredi vsega dirindaja pa je stal on: oče Šimen; vzravnal se je, kakor bi mu bilo zdrsnilo dvajset let s pleč; vse je videl, za vse vedel, vsem veleval.

Fantje-sinovi so dobro poznali očeta. Po cele mesece se je včasih potajil in jim prepuščal gospodarstvo. Če je pristopil Gašper in želel: „Oče, kako bi naredili?" je odgovoril: „Tako, da bo prav." Vselej pa, kadar je šlo pri hiši zares, ob košnji, ob žetvi in mlačvi, ob živinski bolezni, tedaj je poprijel sam in tedaj pri hiši ni nihče ne pomislil ne žugnil. Ena sama misel je prevzela vse, in ta je bila očetova.

In tako v živo kot sedaj jih še ni nikdar prevzela. Mihor in Boltežar sta bila dve uri, ki ju je gnala očetova misel. Opolnoči sta hodila spat in celo, ko sta bila sama med seboj, so molčali pogovori. Obrnila sta se vsak v svojo steno. Potrkalo in zbodlo je za hip v srcu, toda zinil ni nobeden. —

Božnar pa je brez hrupa pripravljal Luciji balo vsem zemljanom na kljub.

Ko so na predvečer zadnjih oklicev zapele trobente progarjev in so se zazibali vozovi po klancu izpred Božnarja proti Podlogu, je drla vsa soseska skupaj. Cele procesije žensk in otrok so obstopile vozove. Lucija je delila iz rešeta, sicer zoper običaje kajžarjev, težke kose pogače vsem, kdor je le stegnil roko. In ko so pripeljali balo na Podlog, je oče Šimen svojeročno postavil dva škafa vina pred hišo; dva korca je spustil vanju, da je zajel, kdor in kolikor je hotel.

S to uro se je že začelo gostovanje na Podlogu. Vozači so večerjali, vino, ki ga ni bilo sicer nikoli na mizi, je teklo kot bi ga natakali izpod curka pri koritu. Kdorkoli je majčkano poprijel in nesel z voza v hišo, že je zagriznil v pogačo. Lucija pa je med otročad delila in delila... Tak je bil ukaz očeta Šimna, ki je hodil med vrvežem ves slovesen in svatovski. Progarji so se utaborili pred podom in jih narejali, da se je razlegalo do fare.

(Dalje prihodnjič)

TV tedenski program TV

RADIO CELOVEC

NEDELJA, 11. marca: 7.10—7.40 Duhovni nagovor. — Po vaši želji. — PONEDELJEK, 12. marca: 13.45—14.30 Informacije. — Zborovske skladbe. — TOREK, 13. marca: 9.30—10.00 Land an der Dradu — dežela ob Dravi. — 13.45—14.30 Informacije. — Športni mozaik. — Majhen recital altistke Milke Eftimove. Pri klavirju: Neva Zimšek. — SREDA, 14. marca: 13.45—14.30 Informacije. — Lev Detela: Koroška literarna panorama. — ČETRTEK, 15. marca: 13.45—14.45 Informacije. — Iz kulturnega življenja koroških Slovencev. — PETEK, 16. marca: 13.45—14.30 Informacije. — Jaz pojdem pa v ravno polje (3.) — SOBOTA, 17. marca: 9.05—10.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

AVSTRIJSKA TELEVIZIJA

1. PROGRAM

NEDELJA, 11. marca: 9.30 Evropsko prvenstvo v lahki atletiki iz Rotterdama — 12.00 Svetovno prvenstvo v smučarskih poletih v Oberstdorfu — 16.30 Za otroke od 5. leta naprej: Razbojnik Rumzeis — 16.40 Za otroke od 6. leta naprej: Androklus in lev — 17.10 Za družino — 17.55 Zgodba za lahko noč — 18.00 Operni vodič — 18.30 Znanost na safariju — 19.15 Družinska droga, risanka — 19.30 Čas v sliki — 19.40 Šport — 20.10 Kristjan v času — 20.15 Kralj Rihard II. — 22.00 Šport in čas v sliki — nočna izdaja.

PONEDELJEK, 12. marca: 18.00 Znanje je aktualno — 18.25 Potepušček in njegovi prijatelji, za lahko noč — 18.30 Stan Laurel in Oliver Hardy — 18.55 Gospodarstvo, gledano od blizu — 19.00 Avstrija v sliki — 19.20 ORF danes — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.06 Šport — 20.15 Ljudje na ranču Shilo: Dvoboj — 21.20 Šola za starše: Pomaga vaš otrok v gospodinjstvu? — 21.30 Šport — 22.30 Čas v sliki — nočna izdaja — 22.35 Menežerstvo.

TOREK, 13. marca: 18.00 Walter in Connie: Tečaj angleškega jezika — 18.25 Potepušček in njegovi prijatelji, lahko noč za najmlajše — 18.30 Raji živali: Nova domovina za vapitise — 19.00 Avstrija v sliki z Južno Tirolsko — 19.20 ORF danes — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.06 Šport — 20.15 Kaj sem? — 21.05 Bog naj čuva Avstrijo: Dnevi pred priključitvijo — 21.50 Čas v sliki — nočna izdaja.

SREDA, 14. marca: 10.00 Televizija v šoli: Nepoznano sosedstvo: Lichtenstein — 10.30 Inštrumenti tehnike: radar — 11.00 Program za delavce: Tarzan, branilec pragozda — 12.20 Šport — 16.30 Za otroke od 6. leta naprej: Šopek — 17.10 Risati — slikati — oblikovati — 17.35 Za otroke od 11. leta naprej: Indijanska reka: Alarm v trdnjavi — 18.00 Tečaj francoskega jezika — 18.25 Potepušček in njegovi prijatelji — lahko noč za najmlajše — 18.30 Tri deklice in trije fantki: Ne smeš aplavdirati, Cindy! — 19.00 Avstrija v sliki — 19.20 ORF danes — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.06 Šport — 20.15 Saga o Forsytih (7. del): Proces, spisal John Galsworty — 21.10 Prerezi — 22.10 Čas v sliki — nočna izdaja.

ČETRTEK, 15. marca: 10.00 Televizija v šoli: Kaj je evolucija? (3. del) — 10.30 Indijska umetnost — 11.00 Pristanišče — 11.30 Francoščina — 12.00 Kaj je pogum? — 12.30 Menežerstvo — 18.00 Tečaj italijanskega jezika — 18.25 Potepušček in njegovi prijatelji — 18.30 Šport — 19.00 Avstrija v sliki — 19.20 ORF danes — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.06 Šport — 20.15 Obzorje, film — 21.55 Spalnica — 22.05 Čas v sliki — nočna izdaja.

PETEK, 16. marca: 10.00 Televizija v šoli: Zvok po človeški roki. Razvoj orkestra — 10.30 Mesto dela zgodovino. Rim: Boj za Cezarjevo dediščino — 11.00 Program za delavce: Onstran vseh dvomov — 18.00 Ostani zdrav! — 18.25 Potepušček in njegovi prijatelji — 18.30 Očarljiva Ženi: Popadljiv porcelanski pes — 19.00 Avstrija v sliki — 19.20 ORF danes — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.06 Šport — 20.15 Komisar: Črni trikotnik — 21.20 Poročilo rdeče-belo-rdeče: Koroška — 22.20 Čas v sliki — nočna izdaja — 22.25 Velešpijon, filmska groteska v okolju ameriške državljanske vojne.

SOBOTA, 17. marca: 15.30 Domači koncert — 16.30 Za otroke od 5. leta naprej: Pošiljka z miško — 16.55 Poklic — delavec v skladišču — 17.00 Za družino: Naš prijetni dom: biser — 17.25 Klub seniorjev — 18.25 Zgodba za lahko noč — 18.30 Kultura posebno — 18.55 Dober večer, reče v soboto Heinz Conrads — 19.20 ORF danes — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Osem in osem. Mednarodni kviz z Joachimom Kulenkampffom — 22.05 Šport — 22.35 Čas v sliki — nočna izdaja — 22.40 Če sovražijo ženske.

2. PROGRAM

NEDELJA, 11. marca: 14.00 Evropsko lahkoatletsko prvenstvo iz Rotterdama — 18.15 Tedenski magazin — 18.30 Panorama — 19.40 Kultura posebno — 20.05 Vprašanje kristjana — 20.10 Izobrazba — 20.15 Tarzan, branilec pragozda — 21.35 Čas v sliki.

PONEDELJEK, 12. marca: 18.30 Nepoznano sosedstvo: Lihtenštajn — 19.00 Biologija za vas: Potovanje metuljev — 20.00 ORF danes — 20.09 Izobrazba — 20.15 Velike bitke: Bitka v puščavi — 21.15 Poročilo podrejenega — 21.40 Avstrija v sliki — 22.00 Čas v sliki in kultura.

TOREK, 13. marca: 18.30 Pristanišče — 19.00 Znanje brez znanja (4. del): Dobiček in propaganda — 20.09 Izobrazba — 20.15 Onstran vseh dvomov — 21.30 Avstrija v sliki z Južno Tirolsko — 21.55 Znanje aktualno — 22.20 Čas v sliki in kultura.

SREDA, 14. marca: 18.30 Kaj je pogum? — 19.00 Menežerstvo — 20.09 Izobrazba — 20.15 Smrt birokrata, satira o birokratizmu na Kubi — 21.35 Avstrija v sliki — 21.55 Čas v sliki in kultura.

ČETRTEK, 15. marca: 18.30 Mesto dela zgodovino. Rim (2): Boj za Cezarjevo dediščino — 19.00 Stik — 20.09 Izobrazba — 20.15 Dalli, Dalli, Prenos z Dunaja — 21.30 Otroci potomcev Ludwiga van Beethovna — 22.05 Zgodbe, ki jih ne moremo razložiti: Materin ljubljenec — 22.35 Avstrija v sliki — 22.55 Čas v sliki in kultura.

PETEK, 16. marca: 18.30 Gimnastični tečaj (II) z Jazzom, Popom in Beatom — 18.45 Poti k umetnosti od Vincenze do Benetk — 20.00 Spotoma ob koncu tedna — 20.09 Izobrazba — 20.15 Nippon Monogatri, pregled japonskega filma: Življenje v strahu — 21.55 Avstrija v sliki — 22.15 Orientacija — 22.40 Čas v sliki in kultura.

LJUBLJANSKA TELEVIZIJA

NEDELJA. 11. marca: 8.55 Po domače z ansamblom Toneta Žagarja — 9.55 Mestece Peyton in mozaik — 10.15 — Otroška matineja: Mačkon in njegov trop — 10.40 Poročila — 10.45 Delavski amandmaji — IV. oddaja — 11.15 Ljudje in zemlja — 12.15 Naše malo misto — 13.05 Smučarski poleti — barvni prenos in posnetek iz Oberstdorfa — 15.45 Po domače z ansamblom J. Radicsa — 16.15 Rotterdam: Atletika v dvorani — prenos — 18.15 Poročila — 18.20 Za konec tedna — 18.40 Vzpon in propad III. Reicha, dokumentarni film — 19.40 Risanka — 20.00 TV dnevnik — 20.30 TV barometer — 20.35 Šoferji — serijska oddaja — 21.30 Zabavno glasbena oddaja — 21.45 Športni pregled — 22.15 Poročila.

PONEDELJEK, 12. marca: 9.35 TV v šoli — 10.30 Angleščina — Nemščina — 11.00 Osnove splošne izobrazbe — 14.45 TV v šoli — ponovitev — 15.40 Angleščina — ponovitev — 15.55 Nemščina — ponovitev — 16.10 Osnove splošne izobrazbe — ponovitev — 16.45 Madžarski TV pregled — 17.45 Zvonček palček — VI. del. — 18.00 Risanke — 18.15 Obzornik — 18.30 Gvajana, dežela voda, barvni film — 18.55 Mozaik 19.00 Mladi za mlade (JRT) — 19.45 Risanka — 20.00 TV dnevnik — 20.25 TV barometer — 20.30 I. Tavčar — M. Mejak: Cvetje v jeseni, barvna TV nadaljevanka — 21.30 Po sledeh napredka — 22.20 Poročila.

TOREK, 13. marca: 9.35 TV v šoli — 10.40 Ruščina —11.00 Osnove splošne izobrazbe — 14.45 TV v šoli — ponovitev — 15.35 Ruščina — ponovitev — 15.55 TV vrtec — ponovitev — 16.10 Osnove splošne izobrazbe — 16.40 Madžarski TV pregled — 17.15 Delavski amandmaji — 17.45 E. Peroci: Moj dežnik je lahko Balon, barvna oddaja, Srečni metulja — 18.00 Risanka — 18.15 Obzornik — 18.30 Melodije za vse čase: Francoski šanson — 19.00 Mozaik — 19.05 Prediatrija: Ko zboli naš najmlajši — 19.25 Odiseja miru — 19.45 Risanka — 20.00 TV dnevnik — 20.25 TV barometer — 20.30 Diagonale — 21.20 Nenavadne zgodbe — barvna TV nanizanka — 21.55 J. Thorwald: Stoletje kirurgov — barvni film — 22.20 Poročila.

SREDA, 14. marca: 8.20 TV v šoli — 11.00 TV v šoli — 16.50 Madžarski TV pregled — 17.45 Mačkon in njegov trop — barvna risanka — 18.15 Obzornik — 18.30 Od filma do filma — 18.50 Živa filozofija: Avguštin ali o grehu — 19.10 Mozaik — 19.15 Vaš šlager sezone — 19.45 Risanka — 20.00 TV dnevnik — 20.25 TV barometer — 20.30 Klubska karta, celovečerni film — 22.05 Likovni noktruno: Drago Tršar, barvna oddaja.

ČETRTEK, 15. marca: 9.35 TV v šoli — 10.30 Angleščina — 10.45 Nemščina — 11.00 Francoščina (do 11.30) — 14.45 TV v šoli — ponovitev — 15.40 Angleščina — ponovitev — 15.55 Nemščina — ponovitev — 16.10 Francoščina — ponovitev — 16.45 Madžarski TV pregled do 17.05 — 17.40 Verne — Kohout: V 80 dneh okrog sveta — IV. del — 18.15 Obzornik — 18.30 Druščina Jehu — serijski film — 18.55 Drzni pomorščaki — film — 19.45 Risanka — 20.00 TV dnevnik — 20.25 Kam in kako na oddih — 20.40 Četrtkovi razgledi: Na koncu sveta (Chile, 2. del) — 21.30 Fernandel, serijska oddaja — 22.20 B. Britten: Albert Herring, II. del. — 22.50 Poročila.

PETEK, 16. marca: 9.30 TV v šoli — 11.00 Angleščina — 14.40 TV v šoli — ponovitev — 16.10 Angleščina — 16.50 Madžarski TV pregled — 17.35 Veseli tobogan: Litija, II. del. — 18.15 Obzornik — 18.30 Profesor Baltazar — barvna risanka — 18.40 Vzgojni problemi: Otrokova ogledala — 18.50 Pet minut za boljši jezik — 18.55 400 let slovenske glasbe: Dane Škerl — 19.45 Risanka — 20.00 TV dnevnik — 20.25 Reportaža — 20.30 TV barometer — 20.35 Iz zakladnice svetovne književnosti — Ana Karenina, 1. del — sovjetskega filma — 21.50 XXI. stoletje, barvna oddaja — 22.15 Poročila — 22.20 Festival zabavnih melodij v San Remu.

Smučarsko prvenstvo Katoliške mladine

Draga mladina!

Zopet je čas, da se zberemo v okviru skupne športne prireditve. Ker se bližamo koncu zime, jo poskusimo brž še izrabiti, preden nam jo dokončno izpodrine vigred.

Vse, kar vas je smučarjev, in tudi tiste, ki se drugače navdušujejo za ta šport, vabimo **na 1. smučarsko prvenstvo „Katoliške mladine", ki bo 18. marca 1973, ob 14. uri v Selah.**

Tekmovalo se bo v dveh skupinah:

1. Mladinci letnika 1956 in majši.
2. Mladinci in mladi odrasli letnika 1955 in starejši do 30. leta.

Prijave oddajte prosim do četrtka, 15. III. 1973 pri Katoliški mladini v Celovcu, Viktringer Ring 26.

Na zmagovalce čakajo lepe nagrade.

Z željo, da bi se te prireditve v čim večjem številu udeležili, vas v naprej pozdravljamo.

Za športni referat Katoliške mladine:

Stanko Olip

ARGENTINSKI SLOVENCI ZA KOROŠKE BRATE

Po vsej Argentini, kjer prebivajo slovenski izseljenci, so organizirali podpisne pole, s katerimi hočejo javno protestirati proti krivicam, ki se godijo koroškim Slovencem.

AVSTRIJSKO ODLIKOVANJE PREDSEDNIKA TRŽAŠKEGA PRISTANIŠČA

Avstrijski generalni konzul v Trstu H. Blechner je izročil predsedniku Neodvisne ustanove za tržaško pristanišče dr. Franzilu „visoko srebrno odličje z zvezdo", s katerim ga je odlikovala avstrijska republika za zasluge, ki si jih je najprej kot župan in nato kot načelnik pristanišča pridobil za kulturno in gospodarsko zbliževanje med Trstom in Avstrijo. Avstrijska republika je izdala posebno priznanje tudi glavnemu ravnatelju pristaniške ustanove ing. L. Colauttiju ter ga odlikovala z „visokim zlatim odličjem".

TELEVIZIJSKA ODDAJA V TRSTU „DEŽELNA TRIBUNA" IN SLOVENCI

Dne 21. februarja so se televizijske oddaje (po drugem kanalu) „Deželna tribuna" udeležili tudi predstavniki slovenske narodnostne manjšine, da bi razložili gledišče Slovencev, oziroma političnih skupin, v katerih nastopajo, odnose Slovencev do dežele oziroma deželne politike. Ko je deželni svetovalec dr. Drago Štoka pričel govoriti v slovenskem jeziku, je pristaš Italijanskega socialnega gibanja (neofašističnega dr. Wondrich) glasno protestiral in preprečil govorniku, da bi nadaljeval v svojem materinem jeziku. Na posredovanje moderatorja se je incident poravnal s tem, da je dr. Štoka nadaljeval v italijanščini.

Za naš HOTEL bi rabili za sezono servirke ali natakarje, sobarice, hišnega pomočnika, točilničarje. Nastavimo tudi vajence ali vajenke za kuharje in natakarje.

Izredno dobra plača!

Ponudbe pošljite na

družina Antonič

Reka, 9184 Št. Jakob v Rožu

KMETJE POZOR!

Vsakovrstne kmetijske stroje
(Pöttinger, EPPLE, Reform, Kirchner, KMF, Regent, Feldherr, Hatzenbichler itd.) **kupite sedaj**

z zimskim popustom in 1 leto brez obresti

pri tvrdki

Adolf in Katarina

Krivograd

9143 Šmihel pri Pliberku
Telefon 0 42 35 - 34 1 97

POHIŠTVO

kljub 16 odstotkov novega davka ceneje in ugodneje

dobavi in na dom dostavi

Rutar - Center

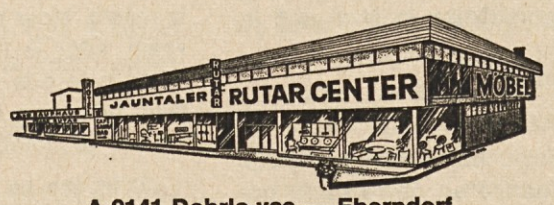

A 9141 Dobrla vas — Eberndorf
Telefon 0 42 36 - 381

Naš tednik

Izhaja vsak četrtek. Naroča se na naslovu: „Naš tednik", Celovec, Viktringer Ring 26, 9020 Klagenfurt. — Telefon uprave 82-6-69. — Telefon uredništva in oglasnega oddelka 84-3-58. Naročnina znaša: mesečno 10.— šil., letno 100.— šil. Za Italijo 3400.— lir, za Nemčijo 24.—DM, za Francijo 30.— ffr., za Belgijo 300.— bfr., za Švico 25.— šfr., za Anglijo 3.— f. sterl., za Jugoslavijo 60.— N. din, za USA, Avstralijo, Kanado in južnoameriške države 7.— USA dolarjev na leto. — Lastnik in izdajatelj: Narodni svet koroških Slovencev. — Odgovorni urednik: Janko Tolmajer, Radiše, p. Žrelec. — Tiska Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu, Viktringer Ring 26.